500 KURUŞ
YIL 6 SAYI 2131

SALI 3 TEMMUZ 1979

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

bir ekmek bir Politika

Türkeş, 'Olaylar sıkıyönetimi de aştı' derken

TERÖRLE DİKTA DAVET EDİLİYOR

- Bir haftada üç ilericinin öldürüldüğü Bafra'da İSTA Haber Ajansı'nın Çorum muhabirini öldüren MHP yanlısı iki kardeşten biri yakalandı
- Manisa'da girişilen katliamın planlı olabileceğini İçişleri Bakanı da kabul ediyor
- TÖB-DER Genel Başkanı ÜGD imzalı mektuplarla tehdit edildiklerini açıkladı, mektubun fotokopisini basına dağıttı

Konuyla ilgili haberler 7. sayfada

Haber Merkezi — Meclislerin tatile girmesinden önce hükümetin düşürülmemesi terörün tırmandırılmasına yol açtı. MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş olayların sıkıyönetimin gücünü aştığını söylerken, dünkü gelişmeler terör eylemleriyle ilgili tartışmalara yeni boyut kazandırdı. Cumhurbaşkanı ile dün bir görüşme yapan İçişleri Bakanı, 3 gün içinde 4 kişinin ölümüne yol açan Manisa olaylarının plânlı olabileceğini belirtti. Bakan, MHP binasına bomba atanların saptandığını ve kısa zamanda yakalayacaklarını söyledi. Ankara'da dün bir basın toplantısı yapan TÖB-DER Genel Başkanı önceki gün iki eski TÖB-DER yöneticisine yapılan saldırılara dikkat çekti ve TÖB-DER yöneticilerinin ve üyelerinin sürekli olarak ölümle tehdit edildiklerini, ÜGD imzalı bir mektubun fotokopisini dağıtarak örnekledi. Terörün kaynağı konusunda somut ipuçları veren bu açıklamalar sürerken, bir hafta içinde üç ilericinin öldürüldüğü Bafra'da İSTA muhabiri silahlı saldırıya uğrayarak yaşamını yitirdi.

Bir evin genç kızına tecavüz eden gizli bir sağcı örgütün 5 militanı yakalandı

- Örgüt militanları tarafından evi soyulan bir görgü tanığı, soyguncuların sağcı olduklarını itiraf ettiklerini ve soygundan elde edilen paranın yarısının "örgüt"e verildiğini söylediklerini belirtti

Haber Merkezi — Kadıköy ve çevresinde giriştikleri silahlı soygunlar sırasında bir evin genç kızına da tecavüz eden 10 kişilik sağcı çetenin 5 militanının yakalandığı açıklandı. Kartal Karakolunda evi soyulduğu için sanıklarla yüzleştirilen bir görgü tanığı sapık soyguncuların sağcı bir örgüt adına soyguna giriştiklerini ve elde edilen paranın yarı-

(Devamı Sa. 7, Sü. 3'de)

Doğan Öz'ü öldürmekten sanık Çiftçi hakkında ölüm cezası istendi

Ankara, (A.A.) — Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ü öldürmekten sanık komando İbrahim Çiftçi'nin duruşmasına dün Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinde devam edildi. Duruşmada, esas hakkındaki mü-

(Devamı Sa. 7, Sü. 3'de)

Aralarında 2 katil yakalanmıştı

Soda fabrikasında işverenlerin silahlı militanları birbirine girdi, biri öldü

- Olaylar sırasında bir kişinin ölmesi üzerine işveren ölümün elektrik çarpması sonucu olduğunu öne sürdü. Oysa hastanede komandonun başında ve burnunda eziklikler, omuzunda morluklar ve şişlik saptandı

Ankara (Politika) — Aralarından iki cinayet sanığının Adana Sıkıyönetim görevlilerince yakalandığı Soda Fabrikası'na işverence yerleştirilen silahlı militanlar önceki gece birbirine girdi ve bir kişi öldü.

Diğer yandan bugün işçi, işveren ve hükümet temsilcileri soda sorununu görüşmek üzere biraraya geliyorlar. Uzun süreden beri kesilmiş olan görüşmenin olumlu bir sonuç vermesi halinde toplu sözleşme görüşmelerine yeniden oturulabileceği bildiriliyor.

FABRİKADA ÇATIŞMA

Mersin Soda Fabrikası'nda önceki gece taşıtlar arasında tesbit edilemeyen bir nedenle arbede çıktı. Çatışma sonucu Süleyman Vurma adındaki komando öldü, Hidayet Erkan ağır olmak üzere birkaç komando da yaralandı. Vurma olaydan hemen sonra Sosyal Sigortalar Hastanesi'ne götürüldüyse de hastane Vurma'nın sigortalı olmaması yüzünden kabul etmedi. Daha sonra Devlet Hastanesine kaldırılan yaralı komando burada öldü. Fabrika çevresinden Vurma'nın elektrik çarpması sonucu öldüğü bildirilmişse de hastane yetkililerinden alınan bilgiye göre Süleyman Vurma'nın başında, burnunda şişlik ve eziklik, sol omuzunda ise morluk ve şişlik saptandı. Ağır yaralı Hidayet Erkan'ın ise bacağına 20 dikiş atıldığı bildirildi. Diğer yaralılar ayakta tedavi edildiler.

Savcı Soda Fabrikası'ndaki olayla ilgili olarak tahkikata başladı. Bu arada Süleyman Vurma ile ilgili olarak otopsi raporunun bulunmadığı bildiriliyor. Süleyman Vurma'nın cesedi memleketi olan Hatay'a gönderildi.

Bundan bir süre önce de biri Adana Sıkıyönetim yetkililerince yakalanan, Yusuf Aladağlı'yı öldürmekten sanık MHP yanlısı Plastik - İş Sendikası Başkanı Mahmut Şakar olan iki katilin ele geçirilmesinden sonra Soda Fabrikası'nda önceki gece meydana gelen olaylar soda fabrikasına eli silahlı ko-

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

— BURADA DA HAVA İYİCE KİRLENDİ..

İşgüzar SSK işveren temsilcisini mal beyanı yapmaya çağırdı

- Refik Baydur'un "SSK'nın bu zamanki kadar şaibeli halde olmadığı" yolundaki sözü üzerine İşgüzar, savcıların bu açıklama üzerine harekete geçmesini istedi

Ankara, (A.A.) — Sosyal Güvenlik eski Bakanı Sinop Bağımsız Milletvekili Hilmi İşgüzar, SSK Genel Kurulunda, kendisiyle ilgili eleştiriler yapan işveren temsilcisi Refik Baydur'un, «mal beyanında bulunmasını» istedi.

İşgüzar dün yaptığı yazılı açıklamada, «7 bakanla çalıştığını ve bu zamanki kadar kurumun şaibeli olmadığından bahseden işveren temsilcisi, kararlarındaki kendi imzalarına rağmen yolsuzluk iddiasında bulunabiliyorsa, şaibenin kaynağı da, şaibeli olanları da kendileridir» dedi.

SSK Kurumu'nun tüm Yönetim Kurulu üyelerinin de, görev yaptıkları sürelerle ilgili mal beyanında bulunmalarını öneren İşgüzar açıklamasında daha sonra şunları söyledi:

«Alınan gayrimenkullerin kararlarını oybirliği ile imza edenler arasında bulunan işadamı, fabrikatör, işveren temsilcisi usulsüzlük olduğunu iddia ettiğine göre, Cumhuriyet Savcılarının hemen harekete geçmesi lazımdır. Çünkü yolsuzluk ya-

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

Hava-İş Genel Başkanlığına Öztürk seçildi

İstanbul — Hava-İş Sendikası 14. Genel Kurul Toplantısı yapıldı ve İbrahim Öztürk 3058 oy ile üçüncü turda Genel Başkanlığa seçildi.

Baştan seçildikten sonra kısa bir konuşma yapan İbrahim Öztürk Hava-İş üyelerine ve Türk işçilerine tüm güçleriyle hizmet edeceklerini söyledi ve «Hava-İş bünyesinde hangi fikri taşırsa taşısın, bana oy versin ya da vermesin tüm üyelerin iş güvenliğini sonuna dek savunacağız» dedi.

Korutürk tüm kuruluşları «diyaloğa» çağırdı

Ankara (ANKA) — Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, siyasi partilerle, sendika ve dernekleri hedef alan son olaylar üzerine dün bir mesaj yayınladı. Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, mesajında, «varlıklarını sürdürebilmeleri için bütün kuruluşların kendi aralarında bir süredir kaybettikleri temas ve diyaloğu yeni-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Elektrikli ev aletlerine keyfi zam uygulanıyor

Gayrı resmi olarak zam uygulanan aletler arasında buzdolabı, çamaşır makinesi, çocuk arabaları, fırın ve sobalar bulunuyor

İstanbul (Politika) — Ardı ardına yapılan zamlar piyasayı allak bullak etti. Buzdolabı, çamaşır makinası, fırın, soba, bisiklet ve çocuk arabaları son bir hafta içinde gayri resmi olarak yüzde 25 ile 50 arasında zam gördü.

Edinilen bilgilere göre bir hafta önce 16 bin liraya satılan 14 ayak bir buzdolabı 21 bin liraya çıktı. 13 bin 190 liraya satılan bir adet çamaşır makinası 18 bin lira oldu. 2 bin liraya satılan bir regülatörün fiyatı ise 2 bin 800 liraya çıktı. Bayiler, Cumartesi günü toptancı fiyatı 4200 lira olan Auer marka bir kömür sobasının dün 5 bin 300 liraya fırladığını söylediler. Bu sobanın perakende fiyatının ise 6 bin lira olabileceği kaydediliyor. 750 liraya satılan bir çocuk arabası ise dün bin liradan satılmaya başlandı. Çocuk bisikletleri ise 6 bin lira ile 12 bin lira arasında satılıyor. Bilindiği gibi televizyonlara bir süre önce resmi zam yapılmış Philips marka bir televizyon 19 bin 750 liraya fırlamıştı. Buzdolabı, çamaşır makinası, fırın, soba, bisiklet ve çocuk araba-

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

DSF'nin Türkiye'ye ambargo koyacağı haberi yalanlandı

İstanbul (Politika) — Dünya Sendikalar Federasyonu'nun Prag'da yapılan toplantısında «Türkiye'ye ambargo kararı alındı» yolundaki haber, DİSK Yürütme Kurulu üyesi ve Keramik-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Aktulgalı tarafından yalanlandı. Aktulgalı, «Daha önce de Kıbrıs sorunuyla ilgili böyle bir haber çıkardılar, durumu Başbakan Bülent Ecevit'e bildirdik ve böyle bir şey olmadığını söyledik. Aynı oyunu şimdi yeniden oynuyorlar. Dünya Sendikalar Federasyonu'nun Prag'da yapılan toplantısında böyle bir karar alınmamıştır. Tamamen uydurmadır» dedi.

Bilindiği gibi dün Tercüman Gazetesinde yayınla-

(Devamı Sa. 7, Sü. 6'da)

Denizcier, partilerin asgari müştereklerde birleşmelerini istedi

Çeşme (AA) — Türk İş ile Uluslararası Sendikalar Birliği'nin ortaklaşa düzenlediği «Türkiye'nin ekonomik ve sosyal durumu» konulu seminer dün Çeşme'de başladı. Seminer nedeniyle bir mesaj gönderen Türk-İş Genel Başkanı İbrahim Denizcier, «Türkiye'nin sıkıntılarının Anayasanın vazgeçilmez temel kuruluşları siyasi partilerin asgari müştereklerde birleşerek atlatabileceğini» ileri sürdü.

Denizcier, «Türk-İş siyasi istikrarı sağlayacak hükümet modellerinin gerçekleşmesi için zaman zaman partilerimizi uyarmıştır» dedi ve mesajına şöyle devam etti:

«Ekonomik kalkınmanın büyük ölçüde

Devamı Sa. 7, Sü. 8'de

TSİP, TİP'in "katılma" önerisini reddetti

- İki parti arasında sekiz ay önce başlayan görüşmeler çeşitli evrelerden sonra bir sonuç vermeden kesildi

Haber Merkezi — Türkiye Sosyalist İşçi Partisi (TSİP) ile Türkiye İşçi Partisi (TİP) arasında sekiz aydan beri süren ve iki partinin birleşmesini hedefleyen görüşmeler, dün TSİP Genel Sekreteri Yalçın Yusufoğlu'nun «TİP'in iltihak önerisini reddediyoruz» biçimindeki açıklaması ile «olumsuz» sonuçlandı.

Her iki parti yöneticilerinin bir süredir de kamuoyu önünde sürdürdükleri birleşme diyaloğu böylece noktalanmış oldu. TSİP Genel Sekreteri açıklamasında, TİP Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın bir süre önce gazetelerde de yer alan demecinde «TSİP'i, TİP'e iltihak etmeye çağırması»nı cevapladı. Yusufoğlu açıklamasında, TİP'in ısrarla «sol bölünmemiştir ve solda tek bilimsel sosyalist parti TİP'tir» şeklindeki görüşlerini eleştirdi. Yusufoğlu, TİP'in «öncülük iddialarını bil-

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

Ankara'da kuyumcular dükkanlarını açtı

ANKARA (A.A.) — Türkiye'nin bazı yörelerinde bir süredir dükkânlarını kapalı tutan kuyumcu ve sarraflar dünden itibaren dükkânlarını açtılar ve altın alım satımına başladılar.

Ankara'da yaklaşık 45 gündür dükkânlarını kapayan kuyumcu ve sarraflar da dün çalışmaya başladı ve 22 ayar altın 480 liradan işlem gördü.

Kuyumcu ve sarrafların dünden itibaren çalışmaya başlaması kararının Maliye Bakanlığının kuyumcu ve sarraflara bazı çalışma kolaylıkları sağlaması üzerine alındığı bildirildi.

DÜNYA BANKASINDAN SAĞLANAN 160 MİLYON DOLARLIK KREDİNİN ANLAŞMASI İMZALANDI

Ankara, (ANKA) — Dünya Bankasından iki proje için sağlanan 160 milyon dolarlık kredilerle ilgili anlaşmalar dün imzalandı.

Dünya Bankası ile 1979 yılı başlarında yapılan görüşmeler sonucunda tahıl depolama projesi için 85 milyon dolar, limanlar ıslah projesi için ise 75 milyon dolar tutarında kredi sağlanmıştı. Söz konusu kredilerle birlikte Dünya Bankası'ndan 1978 yılı başından bu yana sağlanan krediler toplamı 518,4 milyon dolara ulaştı. Bunun 368,4 milyon dolarını proje kredileri, 150 milyon dolarını da program kredileri oluşturuyor.

PROJELERİN ÖZELLİKLERİ

Dün imzalanan kredi anlaşmaları çerçevesinde finanse edilecek projelerden tahıl depolama projesi'nin toplam maliyeti 206 milyon dolar dolayında. Edinilen bilgiye göre, proje toplam 910 bin ton kapasiteli yeni siloların yapımını, mevcut iki liman silosunun ıslahını, 300 otomatik yükleyici vagon sağlanmasını TMO'nun yönetim, bilgi işlem ve iletişim sistemlerinin geliştirilmesini ve eğitim hizmetlerini kapsıyor.

Tahıl depolanması ve taşınmasında

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

İSTANBUL'DA BENZİNİN KARNEYLE SATILMASI KARGAŞAYA YOLAÇTI, KUYRUKLAR SÜRÜYOR

İstanbul (Politika) — Yeni uygulanan «kart sistemi» akaryakıt bayileri önünde kargaşaya yol açtı. Ancak dün öğle üzeri benzin alabilen bayilerin önünde yine uzun kuyruklar oluştu. Bir araba, kuyrukta beklemenin yanısıra işlemlerin yapılması için de en az 10-15 dakika beklemek zorunda kaldı.

Akaryakıt tankerleri, boşaltım sırasında kaymakamlık görevlileri tarafından denetleniyor. Pompa totalizatörünün yakıt boşaltılmasından önce gösterdiği rakam ile boşaltmadan sonra gösterdiği rakam karşılaştırılıp mühürlerin söküldüğü tarih ve saat saptanıp imzalanıyor. Kaymakamlıklar istasyonlara getirilen akaryakıt miktar ve türünü gösteren kayıtları iki örnek olarak düzenleyip birini istasyonda, diğerinin de kaymakamlıkta bulunmasını sağlıyorlar. Akaryakıtın bayiden tüketiciye ulaşmasını ise belediye zabıta ekipleri denetliyor.

TRT personelinin mesai ücretleri ve ikramiyeleri ödenmedi

Ankara (Politika) — Üç ayda sadece 200 milyon lira reklam geliri alan TRT Kurumu, personelinin fazla çalışma ücretlerini ve temmuz ayı ikramiyelerini ödemedi.

İlgililerden edinilen bilgilere göre TRT Kurumu'nun reklam gelirlerinin yanı sıra çok yüksek oranda da televizyon ve radyo ruhsat gelirleri var. Son üç ay içerisinde TRT Kurumu'nun sadece reklamlardan elde ettiği gelir 200 milyon lirayı

(Devamı Sa. 7; Sü. 3'de)

haftada bir

AHMET KARDAM

Yığınlar yaşamdan öğreniyor

Dört yılda bir seçip meclise gönderdiğimiz milletvekilleri var ya.. İşte bu milletvekilleri göreve başlarlarken and içerler..

— Milletin kayıtsız şartsız egemenliğine bağlı kalacağıma ve halkın mutluluğu için çalışacağıma namusum üzerine yemin ederim, derler.

Geçtiğimiz Haziran ayı içinde milletvekilleri çok çalıştılar. Etkileri yeminlere çok bağlı kaldılar. Partilerden istifa ettiler. Sonra bunlardan bir kısmı bunalım falan geçirip, özüntü ve sıkıntı çekip eski partilerine döndü. Kimileri de vatanını ve milletini çok düşündüğü için öbür partiye girdi. Gazetelere demeçler verdiler:

— Beni kimse satın alamaz. Ben fakir bir insan değilim ki satılayım, falan, filan.

Yığınlar kitaplardan değil, kendi deneyimlerinden, yaşamdan öğrenirler. 18 aylık "Umudumuz Ecevit" dönemi bu bakımdan çok zengin deneylerle doludur. Kaç cilt olursa olsun hiç bir kitap, kaç sayfa olursa olsun hiçbir makale yığınlara bu kokuşmuşluğu bu çürümüşlüğü bunca çarpıcı bir biçimde göstermezdi.

Açıyoruz Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını, okuyoruz 4. maddesini. Orada "egemenlik kayıtsız şartsız ulusundur" diye yazıyor. Ulusun bu egemenliğini Türkiye Büyük Millet Meclisi eliyle kullanacağını yazıyor. Ve deniyor ki:

— Egemenliğin kullanılması, hiç bir surette belli bir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz.

Şimdi hangi işçiye, hangi köylüye, hangi emekçiye, hangi ilerici yurtsever, namuslu kişiye sorarsak soralım:

— Oyunu verip meclise gönderdiğin bu temsilciler senin iradeni, egemenliğini temsil ediyor mu?

Alacağımız yanıt tek sözcükten ibarettir:

— Hayır:

Meclislerde işçi sınıfının, emekçi yığınların partisi, temsilcisi yoktur. Türkiye Komünist Partisi'nin legal varlığı 56 yıldır yasaktır. Basın - yayın organları, kitle iletişim araçları, matbaalar, kağıtlar, bütün bunlar kimin elinde? İşçi sınıfının, emekçi yığınların çıkarlarını savunanlar mahkemelerde yargılanıyorlar. Hapishanelerde yatıyorlar.

Halk, Millet Meclisine 450 milletvekili seçti. Bunların hepsi de seçimlerde aday oldular. Halktan oy istediler. Bu adayların hangisinin belirlenmesinde oy veren halk söz sahibi oldu. Oy verdikten sonra, hangisini denetleyebilirdi? Hangisinden hesap sorabilirdi? Kendisini o partiden öbür partiye atıp duran milletvekillerinden hangisine seçmenleri gidip de:

— Sen bizi temsil etmiyorsun, diyerek onun meclisteki koltuğunu altından çekip alabilirdi?

Basında yazılar çıkıyor. Kimisi seçim sisteminde değişiklik öneriyor. Kimisi partilerinden istifa eden milletvekillerinin meclisten de istifa etmesini istiyor. Bunlar, kuşkusuz, bu çürümüşlüğe, kokuşmuşluğa karşı haklı tepkilerin ürünleridir. Ama ne seçim yasasının değiştirilmesi, ne de herhangi bir başka yasa bu durumu değiştirir. Gerçek çözüm çok daha köklüdür.

Ulusal bağımsızlığı, demokratik düzeni savunan, sosyalizmi benimseyen, sosyal ilerlemeyi ve halklar arasında barış ve dostluğu savunan bütün partiler ve örgütler serbest olmalıdır. Faşizmi, emperyalizmi, savaşı, uluslar arasında düşmanlığı savunan, dinsel duyguları politik amaçlarla sömüren, demokratik düzene karşı çıkan bütün partiler ve örgütler kapatılmalıdır. Bunların propagandası yasaklanmalıdır. Emperyalizme hizmet, demokratik düzeni yıkmaya çalışmak, sabotaj ağır cezalar görmelidir.

Tüm devlet mekanizması gericilerden, faşistlerden, emperyalizmin ajanlarından temizlenmelidir.

Cumhurbaşkanı da dahil, hiçbir devlet görevlisinin aylığı usta bir işçinin aylığının iki katını aşmamalıdır. Valiler, kaymakamlar, güvenlik şefleri halk tarafından seçilmelidir.

Halkın parlamentoyu doğrudan denetlemesinin önündeki tüm engeller kaldırılmalıdır. Grev ve toplusözleşme yasası, sendikalar yasası, basın yasası, toplantı ve gösteri yasası, ceza yasası buna göre değiştirilmelidir.

Halk, yığın örgütleri, her yurttaş seçimleri denetleyebilmelidir. Seçim işlerini yürüten kurulların belgelerini inceleyebilmelidir.

Yığın örgütleri ve yurttaşlar görevini kötüye kullanan, verdiği sözü tutmayan milletvekilinin geri alınmasını isteyebilmelidir. Bu istek belli bir seçmen sayısı tarafından benimsendiğinde, o milletvekilinin yerine yenisi seçilebilmelidir.

İşte ancak o zaman "egemenlik kayıtsız şartsız ulusundur" ilkesi kağıt üzerinde kalmaktan kurtulur. Çünkü ancak o zaman parlamento ve ulusun ezici çoğunluğunu oluşturan işçi sınıfının, köy emekçilerinin, halk tabakalarının temsilcilerinden oluşur.

İşte işçi sınıfının, emekçi yığınların bilinçli, ileri kesimleri böylesi demokratik bir düzeni kurma savaşı veriyorlar. Böylesi bir düzeni kuracak ileri, demokratik, halktan yana bir iktidarın işbaşına gelmesi savaşını veriyorlar.

Bu bir düş değildir. Geniş işçi, köylü, emekçi yığınlar her geçen gün bunun gerekliliğini daha da iyi görüyor, kavrıyorlar. Bu gerekliliği onlara kitaplar değil, yaşam öğretiyor.

FORUM

Basınımızın durumu

Magazin haberleriyle süslü, fotoroman kültürüyle besili, kupon ve piyangolarla okuyucu avlamayı bilir ve bunların yanısıra yeri gelince yurtseverlikten ve sosyal yaygaracılıktan geri kalmaz bir basın oluşturulmuştur Türkiye'de. Acı olan, meslek ciddiyetinden yoksun kazanç kapıları açılmıştır.

Serdar İNAL

Yıllar öncesi başlatılan emperyalist ülkelere bağımlılık politikası ve yabancı sermayeye açılımdaki çıkarcı girişimler zamanla bizleri aşırı bir tüketim toplumu olmaya itelemiş ve bu yolda büyük başarılar sağlanmıştır. Dostluk adına antlaşma uyutmacalarıyla verilmeye başlanan ödünler montaj sanayileriyle geliştirilmiş, kültür emperyalizmiyle beyinler afyonlanmış, batıya ayak uydurma adına aşırı batı özenticiliği yaratılmış, ödünler ödünleri kovalamış ve açmazlar içinde bir ülke oluşturulmuştur sonuçta. Son zamanlarda alınmaya başlanan ekonomik önlemler dizisi, önceki bu tutarsız ödünçü politikaların sonucu gerekmiştir bir bakıma.. Ancak bunca ekonomik çöküntüden sonra bu girişimlerin ne denli yarar sağlıyacağı konusunda bir varsayımda bulunmak olanaksızdır. Dileğimiz, yüzeysel bakış açılarıyla da olsa bu iyi niyetli girişimlerle sorunlara çözüm getirmek amaçlanırken yeni açmazlarla karşılaşılmamasıdır.

Gerçekte, önceki iktidarların ve politikalarının neler getirip götürdüğünü ya da verilen ödünlerle kısır döngünün nasıl oluşturulduğunu anlatacak değiliz. Çünkü böyle bir girişim geniş bir anlatım ve sayfalar dolusu yazı gerektirir. Amacımız, dışa bağımlılıkla gelişen kültür emperyalizminin etki alanına giren basınımıza ve sorunlarına yönelik ekonomik önlemlere değinmektir.

Kamuoyu oluşumunda etkin bir güç olabilen basınımız nedense bugüne değin kendi sorunlarına eğilmede gerekli özeni fazla göstermemiş veya yüzeyde kalan geçiştirmelerle yetinmiştir. Oysa soruna eğilmezlik, tüketim toplumu oluşturulmasına, haksız kazanç kapıları açılmasına, halkımızın kültür emperyalizmiyle uyuşturulmasına, döviz kaybına, ders kitapları sorununa değin varan kağıt darlığına katkıda bulunmuştur. Son haftalarda güncelilik kazanan Ünvan ve İlan Vergileri Yasası ile Basın İlan Kurumu Yasası, çoktan alınması gereken önlemlerin başlangıcı olarak nitelenebilir.

Konuyla ilgili bazı sayısal verileri göz önüne sermekle başlayalım dilerseniz: İsveç ve Japonya'da 1,5; İngiltere, İsviçre ve Sovyetler Birliği'nde 2,5 kişiye bir gazete düşerken ülkemizde ancak 12 kişiye bir gazete düşmektedir. Bir başka deyişle 1000 kişiye düşen gazete sayısı İsveç'te 536, Japonya'da 526, İngiltere'de 443, İsviçre'de 391, Sovyetler Birliği'nde 383 iken ,ülkemizde bu sayı sadece 38' dir. Güncel basına ilgiyi yansıtan bu sonuca ilişkin elimizde sayısal verileri bulunan 19 ülke arasında Türkiye 16. sırada yer almaktadır. Okuma yazma oranının amaçlarına ulaştırılamadığı bir ülkede 12 kişiye bir gazeteyi azımsamayabiliriz. Ancak bu sayı güncel basına ilgiyi gerçeklikle yansıtabiliyor mu acep? Ne yazık ki halkımızın okuduğu gazetelerin çoğunluğunu magazin basını oluşturmaktadır. Genelde, kapitalist modelle kalkınmayı yeğleme ve batıya ayak uydurabilme adına benimsenen küçük Amerika yaratma politikasının bir uzantısı olan kültür emperyalizminin getirdiği bir sonuçtur bu. Magazin haberleriyle süslü, fotoroman kültürüyle besili, kupon ve piyangolarla okuyucu avlamayı bilir ve bunların yanısıra yeri gelince yurtseverlikten ve sosyal yaygaracılıktan geri kalmaz bir basın oluşturulmuştur Türkiye'de. Acı olan, meslek ciddiyetinden yoksun kazanç kapıları açılmıştır.

Ülkemizde gazete yayınlamak izne bağlı değildir. Bildirim yapmak yeterlidir. Yayın hayatında belirlenen bir süre tamamlanınca resmi ilan alma hakkı tanınmaktadır. Resmi ilan büyük kentlerde Basın İlan Kurumu tarafından, kurum şubesi olmayan illerde ise Valilik Basın Bürolarınca dağıtılır. Yüksek tirajlı günceller dışında kalan basın için resmi ilanlar en büyük güvence sayılır. Çünkü ülkemizde çok yüksek bir tiraj tutturulmadıkça, satıştan oluşacak bir kâr beklemek olanaksızdır. Kaldı ki, söz konusu meslek dalında kullanılan çoğu araç ve gereçlerin yurt dışından ithal edildiği yurdumuzda, gazete fiyatları oldukça ucuzdur.

Bugüne değin denetimsiz yürütüldüğü yadsınamıyacak olan Resmi İlan konusu, basın için bir güvence olmaktan öteye, tüketimi zorlamaya da katkıda bulunan naylon gazeteleri yaratmıştır. Gerçekte hiç satamadığı halde 300 - 500 baskı yapıp tirajını çok daha yüksek göstererek, artanını karaborsada kullanmak amacıyla kâğıt tahsisi alabilen, resmi ilandan yararlanarak devlet desteği görebilen, yayınlayanlarının gazeteci kimliğiyle çevrede dolaşıp mesleğe özgü olanaklardan yararlanmasını sağlayan bir çok besleme günceller oluşturulmuştur. Ama öte yandan, kağıt yokluğundan ders kitapları okulların açılışında baskıya girememiş, kitaba karşı bir sevgi yaratılacağı yerde, karaborsa ve zamlardan dolayı yayıncılığa darbe indirilmiş, kime ne.!

Söz kağıda gelmişken konuyla ilgili bir sayı daha verelim dilerseniz: Ülkemizdeki yıllık bobin gazete kağıdı üretimi 90 bin ton olmasına karşın tüketim 130 bin tondur. Bir başka deyişle, yaklaşık yüzde 31 oranındaki 40 bin tonluk üretim açığı yurt dışından ithal yoluyla karşılanmaktadır.

Bu böyleyken, kağıt tüketimiyle ilgili bir başka sayısal veriye göz atalım: Satışı yüz binin üzerindeki 6 büyük gazetenin toplam sayfa sayısı 1973'de 52, 1976'da 68, 1979 yılının ilk üç ayına baktığımızda ise 90'dır. Söz konusu 6 gazetenin toplam sayfa sayılarındaki artış oranı, tirajlarındaki artış oranının bile çok üstünde bulunmaktadır. Bugün Türkiye'deki günlük gazete kağıdı gereksiniminin % 90'ını sözkonusu yayın organları tüketmektedir. Bu sayı yılda 117 bin tondur. Günümüzdeki tirajlarıyla, ancak 75-76 yıllarındaki sayfa sayılarıyla örneklediğimiz 6 büyük gazetenin yayınlandığını düşündüğümüzde, % 31 oranındaki kağıt dışalımına gerek kalmıyacağı gerçeğiyle karşılaşmaktayız. Konuyla ilgili günümüzdeki savurganlığı yarın siz hesaplayın. Kaldı ki, tüketimi kısarak üretim açığını gidermek gerekirken.

Kısıtlama yoluna gitmekten uzak kalan bizler; örnek aldığımız ileri batı ülkeleri renksiz ve gösterişsiz, siyah başlıklı gazeteler yayınlarken kalkıp rengârenk, piyangolu, fotoromanlı, bol gazino reklamlı güncelleri yayına sokmuş, ardı ardına ofsek makinalara döviz yatırmış ve cicili-bicili basınımız için yurt dışından ithalle bile kağıt yetiştiremez olmuşuz. Savurganlık ne sözcük... Ve sonra da, bir köşe yazarının, üretime geçirilmeyen kağıt fabrikalarının yarattığı darlığın basına yüklenemiyeceği savunusuyla tüketime bayrak açma mantığını okumuşuz. Ne denir?

Reklam için harcanan paranın vergilendirmede gider olarak gösterilemiyeceği ilkesini getiren Ünvan ve İlan Vergileri Yasası ile ilan dağıtımında dengelemenin amaçlandığı Basın İlan Kurumu yasasının ne oranda yararlılık getireceğini saptamak olanaksızdır. Ülkemizde her alanda eksikliği görülen denetim mekanizmasının dördüncü güç olarak nitelenen basınımız içinde bir an önce işlerlik kazanması gereklidir. Önerilerimize gelince:

1— Kendi olanaklarımızla üretim açığı kapatılmadıkça dışalımı gerektirecek kağıt tüketimi kesinlikle önlenmeli ve bu amaçla sayfa sayıları sınırlandırılmalıdır.

2— Kağıt karaborsasının kesinlikle önüne geçmeli ve bu yolda tüketim uygunluğunu sağlayıcı sürekli bir denetim oluşturulmalıdır.

3— Mesleği salt çıkar uğruna benimseyip binbir kazanç kapısı oluşturan naylon, kadrolu naylon gazeteler yayından men edilmelidir.

4— Kamu kuruluşlarıyla ilgili duyuruların, salt yayınlanmış olması gibi göstermelik yöntemlerin dışında, etkili olabileceği yerde ve oranda kullanımı ilkesi getirilmelidir.

5— Resmi ilan dağıtımında tiraj ve satış dikkatle gözlenerek sağlanması gerekli ilan dağıtım politikası; hiçbir zaman kültür emperyalizmine katkıda bulunan magazin besili ve fotoroman kültürü yüklü güncelleri özendirecek nitelikte olmamalı, aksine zorlayıcı koşullar getirmelidir.

6— Basındaki lotaryacılık ivedilikle ve kesinlikle yasaklanmalıdır.

7— Gazetelerin özel ilanlardan oluşan gelirlerinin belli bir bölümü, kurulacak bir fonda toplanmalı ve kütüphaneleri yaygınlaştırma, yayıncılığı güçlendirme, genel basın sorunlarını çözümleme gibi olumlu amaçlarla kullanılmalıdır.

yorum

OYA BAYDAR

Küçük şeyler

İYİ niyetli, namuslu, dalavereden anlamayan, toplumu çözebilecek bilinçte de olmayan bir vatandaşsanız eğer, Türkiye'de bazı "küçük şey"lere şaşmadan edemezsiniz. Şaşar, şaşar kalırsınız, çözemezsiniz...

ÖRNEĞİN Türkiye'de döviz darlığı vardır. Diyelim ki hastasınız, her türlü işleminizi yapmışsınız, birkaç kuruşluk döviz izni çıkartabilmişsiniz. Döviz vermesi gereken Banka'ya gittiğinizde, "Efendim elimizde hiç döviz yok" cevabını alırsınız. Ya da diyelim görevle yurt dışına çıkıyorsunuz, gün olur, 10 dolarlık döviz tahsisini alabilmek için bütün gün kapı kapı dolaşmanız gerekir. Ama aynı gün, siz Banka'daki ilgili hanıma dil dökerken çok süslü bir hanım giriverir içeri. Artist bilmem kim derler. Bir çırpıda, resmi dövizin sınırı olan 600 doları alıverir. Ya da bu kadarına hiç zahmet etmez.. Gazetelerde okursunuz: Artist veya dansöz, veya sanatçı bilmem kim, yoga öğrenip ruhunu dinlendirmek için Hindistan'da birkaç ay kalmaya karar vermiş. Ya da sosyeteden bilmem ne hanım doğurmak için İsviçre'ye gitmiş. Ağzınız açık kalır. Hani döviz yoktu? Vardır, vardır. Olana herşey vardır. Siz saflığınızla kalın...

ASGARİ ücret, son yükselmeden sonra, işçinin eline geçen üzerinden hesaplarsak, 3200 lira oldu. 3200 lira... Bir kere daha şaşar şaşar kalırsınız. Peynirin kilosu 170 liraya çıkmış, çirozun teki 40 lira, kiraz 60'dan aşağı düşmedi. Küçücük ekmek altı lira. En uzak gecekondu semtinde tek göz evin kirası 1500'ü aşalı çok oldu. İşçi ailesi dört nüfus olsa, ayda 3200 lira alsa ne yapar, nasıl geçinir, nasıl bir mucizedir bu. Bir kez daha şaşarsınız.

YAĞ yok, şeker yok, gaz yok, tuz yok, kahve yok, yok oğlu yok... Zenginin evine gittin mi hepsi var, hepsi çeşit çeşit. Ambar, kiler dolu. Hani yoktu bu maddeler yahu? Varlığa darlık olur mu, zengine yokluk olur mu? Al bir şaşma konusu daha sana. Nereden bulurlar, nereden var ederler bu yokları?

TÜRKİYE, saf vatandaşın ağzını şaşkınlıktan bir karış açacak "küçük, anlaşılmaz şeylerle" doludur. Bir başka örnek, biraz değişik bir örnek... 141 - 142. maddeden, yazarı, çizeri, sosyalisti, komünisti, mahkeme kapılarını aşındırıp durmaktadır. Hergün yeni bir dava, yeni bir sorgu... Bir yandan da bu ünlü 141 - 142. maddeler gerek sivil gerekse askeri mahkemeler tarafından Anayasaya aykırı oldukları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine yollanmaktadır. Gün geçmiyor ki bir mahkeme daha aynı kararı almasın. Ve artık geçersizliği, Anayasaya aykırılığı çağdışılığı, faşist özleri en azından 7 - 8 mahkeme tarafından saptanmış bu maddelerden hâlâ insanlar yargılanmakta, Türkiye'nin herhangi bir kentinde de yıllarca hapse mahkûm olabilmektedirler. Al sana şaşılacak bir konu daha...

TÜRKİYE'de varlar yok, yoklar var olur. Türkiye'de yasaların geçersizliğine mahkemeler karar verir, o yasalardan adam asılır. Türkiye'de, insanlar aç yaşama mucizesi yaratırken, kimileri 30 milyon liraya deniz kenarında bir apartman katı alır. Türkiye böyle bir çelişkiler ülkesidir işte.

SAF vatandaş sorar kendi kendine: Ne iştir bu diye. Bilinci yetmedi mi çözemez bu işi. Oysa bu "küçük garip şeyler"in tüm nedeni ortadadır, apaçık, kokuşmuş bir biçimde ortadadır. Bu bozuk, bu çarpık, bu yozlaşmış hastalıklı tekelci düzendir herşeyin temeli. Bu düzenin su başlarını tutmuş olan vurguncu, talancı, tekelcidir.

KÜÇÜK şeyleri değiştirebilmenin büyük bir yolu var. Bu kokuşmuş düzenin yerine emekçi halkın iktidarını geçirmek. Saf vatandaş bunu da tam kavradığı gün, her şey değişecek ülkemizde. Kavratmak ise bizlerin görevi...

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Uzun bir suskunluk döneminden sonra kitlesel ilk mitingin yapıldığı ilimiz. 2) Geçtiğimiz günlerde Genel Kurulu toplanan DİSK'e bağlı sendika - Eliaçık, cömert. 3) Bir gösteri sanatı - Tersi, Demokratik Almanya Haberler Ajansının simgesi. 4) Samaryum'un simgesi - İskambilde birli - Devlet Hava Meydanları İşletmesinin simgesi. 5) Güçdurumları, ilkelerden ödün vererek geçiştirmek yanlılarının nitelemesi. 6) İngilizcede «Bay» - İnce deri, kabuk. 7) Tersi, İktisadi Ticari İlimler Yüksek Okulunun simgesi. 8) Bir nota - Turşusu yapılan bir çeşit yaban soğanı. 9) Uluslararası taşımacılıkta kullanılan büyük kamyon - Sovyetler Birliği sınırları içinde büyük bir göl. 10) Torosların Antakya'ya uzanan kolu.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Komünist Partisinin gençlik örgütü. 2) Dört yılda bir yapılan uluslararası spor yarışmaları, şenlikleri. 3) 1950'de ölmüş, Cemil adlı karikatüristimiz - Tersi, İstanbullu «sanayici»lerin örgütlerinin simgesi - Sahip. 4) Otuz günlük zaman dilimi - «Çoğalt» anlamında emir. 5) Geçtiğimiz aylarda 100. doğum günü kutlanan Albert ön adlı Alman bilgini 6) Kapitalist ülkeler gençliğinin kullandığı bir uyuşturucu madde - Hastalıklı şişkinlik - Saydam bir madde. 7) Bir hastalık. 8) «Sıraya gir» anlamında bir emir. 9) Bir erkek adı - Uluslararası Çalışma Örgütü'nün simgesi. 10) Kimyada iki - Çanakkale'nin batısında bir Ege adası.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA; 1) Masaya - MSB. 2) Arabulucu. 3) Nazım - Ca 4) İkaH - Tavuk. 5) Senato - İki. 6) As - Yan. 7) İlanihaye. 8) Totoloji. 9) Sar - Ne. 10) Irak - Tales.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Manisa - Ht. 2) Arakesit. 3) Suzan - Lota. 4) Abıhayat. 5) Yum - tanoS. 6) Al - Tonilat. 7) Ula - Hora. 8) MC - Viraj. 9) Sucuk - Yine 10) Akide - Es.

Okurlardan Politika'ya

Ulusal baskıya son!

Ezilen ulusun emekçi kadınları üzerindeki ulusal baskı alabildiğine artarken, emekçi kadınlarımız her türlü ayrıcalığın kaldırılması yolunda yeni yeni kazanımlar elde ediyorlar. Türkiye ilerici kadınları, bu savaşımda ezen ve ezilen ulustan kadınların tek bir yürek, tek bir yumruk olmasını savunuyor, vargücüyle örgütsel birliğin sağlanması uğrunda çaba gösteriyor. Bir yandan gerici egemen güçlerin baskılarına, öte yandan da her türden bozguncu, ayrılıkçı akımlara ve sekter, şoven tutumlara karşı göz kırpmadan işçi sınıfının aydınlattığı yoldan ilerleyerek savaşımını sürdürüyor.

Çünkü onlar, çift katlı sömürülen, binlerce yıldır horlanan, yürekleri evlât acısıyla yanan kadınlardır.

Çünkü onlar bebeleriyle, faşizme geçit vermemek için yollara düşmüşler. Onlar ki, her mitingde, her gecede, her kongrede ve her kitle gösterisinde «Evlât acısına son!», «Çocuklarımız öldürülmesin!», «Evlât katillerini bulun!» diyenlerdir. Onlar ki mercimek tarlalarında, pamuk tarlalarında düşük ücretle çalışırken «Emeğin sömürüsüne son!» diyenlerdir. Onlar ki, Türkçe bilmediğimiz için bizi hor görenlere karşı «Ulusal baskıya son!» diyenlerdir.

Ve son olarak, dili, dini, ırkı ne olursa olsun her ilerici kadına kapıları ardına kadar açık olan emekçi kadınlarımızın biricik örgütü İKD'nin kapatılamayacağını susturulamayacağını haykıranlardır.

Batmandan, ülkemizin tüm emekçi kadınlarına selâmlarımızı iletiriz.

Dilek BEYAZIT - Aynur ASLAN
SİİRT/BATMAN

"Güzel çocuk yarışması"

Çocuk emeğinin yok pahasına satın alındığı, Asya'da binlerce çocuğun (A) vitamini noksanlığından kör olduğu, oyun oynama çağındaki çocukların aile geçindirmek için çalışmak zorunda kaldığı, annelerinin sokak ortasında bırakıp çalışmaya gittiği, yetersiz beslenmeden daha yaşına basmadan ölen bebelerimizin, açlıktan derileri kemiklerine yapışmış çocuklarımızın bulunduğu günümüz dün yasında gerici güçler, emperyalistler, tekeller, sömürülen, ezilen halkların bilinçlendiğini gördükçe, onların dikkatlerini başka yöne çekmek, sorunlarından uzak tutmak, onları hayallerle doldurmak için; basın araçlarıyla ya güzellik yarışmaları açarlar, ya da dayalı döşeli kat, buz dolabı, çamaşır makinası, otomobil verirler, hatta otomobilinizin deposunu bile doldururlar.

1979 yılı Birleşmiş Milletlerce Uluslararası çocuk yılı ilân edildi.

Kapitalist bir düzen içinde bulunan ülkemizde en değerli varlıklarımız olan çocuklarımızın beyinlerini daha şimdiden boş hayallerle doldurmaktayız. Çocuk yılı dolayısıyla dikkatimi çeken birşey oldu. Sağcı basının bu konuya pek değindiği yok. Değinse de çocukların beyinlerini kendi sorunlarına uzak tutma yolunda. Nasıl mı diyeceksiniz? Örneğin SON HAVADİS gazetesini ele alalım. Bu gazete, çocuk yılında «Güzel Çocuk» yarışması açmış. 1979 yılının güzel çocuklarını seçecekmiş. Ülkemizde çocuklarımız için parklar, oyun alanları, kreşler, yuvalar ve yeterli eğitim kurumları açmışız gibi, onlara yaşanası bir dünya vermişiz gibi, tüm sorunlara çözüm bulmuşuz gibi, güzellik yarışmaları düzenlemekteyiz. Çocuklarımız bizlerden karınlarını doyurmamızı, hastalanmalarını önlememizi insanlık dışı atom bombasına, nötron bombasına karşı önlem almamızı istiyorlar, güzellik yarışmaları değil. Onlara dostluğu, barışı ve insan sevgisini verebiliyorsak, vermek için uğraşıyorsak ne mutlu bize.

Dostça selâmlar.

Sevinç ÖZKAN
ESKİŞEHİR

Amerika'da enflasyonun yüzde 14'ü bulduğu bildiriliyor

CARTER OPEC'E KARŞI ORTAK ÇIKIŞ ÖNERİYOR

ABD BAŞKANI, DİĞER ÜLKELERİ YUMUŞAK DAVRANMAKLA SUÇLUYOR

Dış Haberler Servisi — ABD Başkanı Carter, Uzak Doğu gezisini tamamlayıp Honolulu'ya geldikten sonra verdiği demeçte, OPEC'e karşı gelişmiş sanayileşmiş ülkelerin ortak çıkış yapmaları gerektiğini söyledi. OPEC'i sert bir dille eleştiren ABD Başkanı, diğer ülkelerin yeteri kadar sert çıkışlarda bulunmadığını da sözlerine ekledi.

Bu arada Washington'da bir açıklama yapan Başkan Yardımcısı Walter Mondale, Carter'in dönüşünü, hükümetin enerji konusunda önemli açıklamaların yapılmasının izleyeceğini bildirdi.

Öte yandan Amerikan şirketleri, son petrol zamlarına ilişkin olarak yaptıkları açıklamalarında, bu yeni zamların Amerikan ekonomisini geriletmeyeceğini, ancak bazı yavaşlamaların gözlenebileceğini kaydettiler.

KADDAFİ PETROL SİLAHINDAN SÖZEDİYOR

Libya Sosyalist Halk Cemahiriyesi Başkanı Muammer Kaddafi, batıya yapılan petrol ihracatının durdurulması tehdidinin «petrol silahının yasal bir kullanımı» olduğunu söyledi. Kaddafi bu silahın kullanılacağı tarihi belirlemek için henüz erken olduğunu belirtti. Kaddafi Kuveyt'ten ayrılmadan önce yaptığı basın toplantısında 50 bin Mısır askerinin Libya sınırı yakınlarında bulunduğunu sözlerine ekledi.

bir dakika

SOVYETLER Birliği uçak gemisi "MİNSK" in Çin Denizinde 50 metre yakınına sokulan meraklı Çin devriye gemilerini, basınçlı su sıkarak uzaklaştırdığı bildirildi.

KİSSİNGER: «MISIR İLE İSRAİL ANLAŞMALI»

Dış Haberler Servisi — Amerikan eski Dışişleri Bakanı Henry Kissinger Sedat ile görüşmelerini tamamlayarak İsrail'e gitti. Kissinger Mısır ve İsrail'in Filistin'in özerkliği konusunda bir anlaşmaya varmaları gerektiğini, aksi takdirde Mısır ve İsrail'in istenmeyen anlaşmazlıklarla karşılaşacağını belirtti.

Kissinger, İsrail'den sonra Ürdün ve Suudi Arabistan'ı ziyaret edeceği, Mısır - İsrail - Amerikan görüşmelerinde herhangi bir görevi olmadığı, ancak halen taraflar arasında görüşmelerini sürdüren Amerikan Büyükelçisi Robert Strauss'a «yardımcı» olduğu bildirildi.

İSRAİL'DE BOMBALAR PATLADI

Öte yandan İsrail'de Tel Aviv ve Kudüs kentlerinde önceki gün bombalar patladı. Filistin Haber Ajansı «WAFA» konuyla ilgili haberinde Kudüs'te itfaiye merkezi ve onun bitişiğinde olan istihbarat teşkilâtı binalarına yerleştirilen bombaların patladığını ve bir çok kişinin yaralandığını bildirdi.

Toprak Reformu'nun ikinci aşamasına geçiliyor

Afganistan'da halk devrimi koruma gösterileri yapıyor

- DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI PAKİSTAN'DA
- HALK, KAZANIMLARI KORUMAK İÇİN SİLAHLANMAK İSTİYOR
- GERİCİLER ÇOCUKLARI ÖLDÜRMEYE BAŞLADI

Dış Haberler Servisi — Afganistan'da ülkenin bir çok bölgesinde yüzbinlerce kişinin katıldığı «Devrimi Koruma» gösteri ve yürüyüşleri yapılıyor. Göstericiler Nisan Devrimi'nin sosyalist kazanımlarını korumak için hükümetten silah istedi.

Üç gündür süren gösterilerde devrim kazanımlarının korunması için halkın devrim komiteleri kurmaya başladığı ve hükümetten kendilerine silah verilmesini istedikleri bildirildi.

Bu arada Kabil Radyosu gericilerin ve karşı devrimcilerin yenilgi telaşı içinde katliamlar düzenlediklerini ve Varda eyaletinde bir çok okulu basarak «bunlar komünistliği öğreniyorlar» gerekçesiyle çok sayıda çocuk ve öğretmeni öldürdüklerini bildirdi.

Afganistan hükümeti, iki ülke arasındaki çatışmalara bir son vermek amacıyla Pakistan'a bir heyet gönderdi. Dışişleri Bakan Yardımcısı Şah Muhammed Dost, 14 ay önce gerçekleşen devrimden sonra, Pakistan'ı ziyaret eden ilk Afganistanlı bakan oldu.

Bu arada Afganistan hükümeti, ülkede uygulanan tarım reformunun ilk aşaması nı değerlendiren bir toplantı yaptı.

Sandinistler Managua'ya taarruza hazırlanıyor

Dış Haberler Servisi — Nikaragua'nın başkenti Managua'dan birkaç gün önce çekilen gerilla birlikleri başkenti düşürmek üzere kesin bir taarruza hazırlanıyor. Geçici Ulusal Kuruculuk Hükümeti'nin bir sözcüsünün Masaya'da yaptığı açıklamada, başkent üzerine yapılacak kesin saldırının kısa bir süre sonra gerçekleştirileceğini ve kentin hem kuzeyinden hem de güneyinden başlatılacağını söyledi. Managua'nın 30 kilometre yakınındaki Masaya'da yapılan açıklamada, birkaç gün önce başkentten çekilen gerilla birliklerinin yeni bir düzene girdikleri ve takviye aldıkları bildirildi.

Öte yandan Avustralya'da çıkan «Sydney Daily Mirror» gazetesinin bildirdiğine göre, bu ay içinde Avustralya'da yapılacak Dünya Güzellik Yarışmasına katılacak olan Nikaragua güzeli Pineda Chamorro, geçen hafta Managua'daki evlerinin top ateşiyle yıkılması sonucu öldü.

Bu arada Somoza yönetimi ile diplomatik ilişkilerini kesen Kosta Rika ve Panama Devlet Başkanlarının, Nikaragua'daki gelişmeleri değerlendirmek üzere biraraya geldikleri bildirildi.

ÇİN İLK KEZ EKONOMİSİ İÇİN YAYIN YAPTI

Dış Haberler Servisi — Mısır'a eskimiş uçaklarını veren ve Londra'da İngiliz Harrier tipi uçak satın almak için görüşmeler yapan Çin'in ekonomisi konusundaki veriler üzerindeki yayın yasağını kaldırdığı bildirildi. Çin Devlet İstatistik Bürosu tarafından hazırlanan 1978 yılı ekonomik performansları raporu bastırarak dağıtıldı. Bir Batı gözlemcisi, 1950'li yıllar sonundan beri ilk kez Çin ekonomisi hakkında düzenlenmiş ve yayınlanmış bir veri elde edebildiklerini belirtti.

İlk istatistiklerin yayınlandığı kaydedilirken, Pekin'de en önemli konular arasında Mao'nun gizli istihbarat şefinin yaptığı 4 milyon dolarlık yolsuzluk olduğu belirtiliyor. Gözlemciler bu yolsuzluk olayının iktidar savaşının bir yansıması olabileceği konusunda görüş belirtiyorlar. Bilindiği gibi Çin'de iki hizip çatışmaktadır. Başını Teng Hsiao Ping'in çektiği grup ülkenin Batıya açılmasını ateşli bir biçimde savunurken, Hua'nın önderlik ettiği hizip, eski biçimde yönetim konusunda ısrar etmektedir.

Andreotti yeniden Başbakanlığa atandı

Roma, (ANKA) — İtalya'da Hristiyan Demokrat Parti lideri Giulio Andreotti, Cumhurbaşkanı Sandro Pertini tarafından yeniden hükümeti kurmakla görevlendirildi.

Andreotti, çarşamba gününe kadar konu ile ilgili olarak düşüneceğini, daha sonra ise aralarında Komünist Partinin de bulunduğu siyasi parti genel sekreterleri ile görüşeceğini ve kısa sürede bir sonuç almaya çalışacağını belirtti.

THATCHER İNGİLTERE'NİN ZİMBABWE VE RODEZYA'YI TANIYACAĞINI BİLDİRDİ

Canberra, (A.A.) — İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher, İngiltere'nin Rodezya'yı tanıyarak bu ülkenin uluslararası destek kazanmasına yardımcı olacağını bildirdi. Bayan Thatcher, Zimbabwe Rodezya'ya uygulanan ticari yaptırımların İngiliz parlamentosu tarafından yenileceğini sanmadığını sözlerine ekledi.

MISIR'DA SEDAT TARAFINDAN CASUSLUKLA SUÇLANANLAR BERAAT ETTİ

Dış Haberler Servisi — Mısır Yüksek Mahkemesi Sedat tarafından Bulgaristan hesabına casusluk yapmakla suçlanan eski iki parlamento üyesinin bulunduğu 7 kişinin beraatine karar verdi. Yüksek mahkeme, suçlamaları asılsız ve gayri ciddi bulduğunu belirterek beraat kararını verdiğini açıkladı.

BOLİVYA VE MEKSİKA SEÇİMLERİNDE İLERİCİLER ÖNDE

La Paz, (A.A.) — Bolivya'da yapılmakta olan başkanlık seçimlerinde resmi olmayan ilk sonuçlara göre Hernan Siles Suazo'nun İlerici Partisi oyların % 31'ini toplayarak başa geçti. Seçilecek olan yeni Devlet Başkanı 6 Ağustos'ta göreve başlayacak.

İRAN, SAVUNMA BÜTÇESİNDE YÜZDE 67 İNDİRİM YAPTI

Dış Haberler Servisi — İran Maliye yetkilileri İran'ın 1979 yılı bütçesinin önümüzdeki hafta içinde açıklanacağını bildirdiler. Yetkililer, bütçenin Şah döneminde belirlenmiş olanın yüzde 25 altında olacağını, savunma bütçesinde de yüzde 67'lik bir indirimle 10 milyar dolardan 4,3 milyar dolara düşürüldüğünü açıkladılar. İran'ın 1979 bütçesi 34 milyar dolar olacak.

Seçimlere 8 ay var ama dolar şimdiden biriktiriliyor

AMERİKA BAŞKANLIK SEÇİM KAMPANYASINDA 224 MİLYON DOLAR HARCANACAK

- Amerika'da adaylar ve partiler 1968 seçimlerinde 100 milyon, 1972'de 130 milyon, 1976'da ise 160 milyon dolar harcadı

● 1976 seçim kampanyalarından bir görünüş. pankartta "76 seçimleri adaylığına HİÇ KİMSE" yazıyor

ABD başkanlık ön seçimlerine hazırlanan adaylar milyonlarca dolar harcamaya başladılar. Ön seçimlerin yapılmasına daha 8 ay varken adayların harcamaları 7 milyon doları buldu. Seçim sonuna kadar yapılacak harcamaların ise 224 milyon dolar civarında olacağı tahmin ediliyor. Başkan adayları ve partiler tarafından yapılan bu harcamalar 1968 seçimlerinde 110 milyon dolar, 1972 seçimlerinde 130 milyon dolar, 1976 seçimlerinde ise 160 milyon dolardı. 1980 seçimleri için yapılacak harcamaların 224 milyon dolara fırlamasının nedeni «enflasyon» olarak gösteriliyor.

HARCANAN PARANIN ÇOĞU HALKTAN TOPLANIYOR

TOPLANIYOR. Adaylar bu parayı çeşitli yöntemlerle yapıyorlar. Seçmenler Beyaz Saray adayı ile kahve içmeye davet ediliyorlar ve yaverler şapka dolaştırarak para topluyorlar. Bileti 5 dolara satılan kokteyllere katılıyorlar. Aday yararına düzenlenen konserleri yüzlerce dolar ödeyerek izliyorlar. Ya da biletleri bin dolara satılan akşam yemeklerine gidiyorlar.

Bunların dışında Politik-Eylem-Komiteleri oluşturuyor. Bu komiteler işçi sendikalarından ve diğer örgütlerinden oluşuyor. Bunların işlevi, kazanmasını istedikleri adaya maddi yardım sağlamak. Bu amaçla 1978 yılında komitelerin yaptıkları harcamalar 35 milyon doları buluyor. Bu paranın 10,3 milyon doları işçilerden, 9,8 milyon doları ise kooperatiflerden sağlandı.

"GÖNÜLLÜ DOLARLAR"

Adayların diğer gelir kaynağı ise vergi ödeyenlerden gönüllü olarak toplanılan birer dolar. Toplamın 115 milyon doları bulması bekleniyor. Daha sonra, Federal Seçim Komisyonu bu parayı adaylar arasında dağıtıyor. Eleştirmenler 1976 yılında Komisyonun iyi çalışmadığını söylüyorlar.

POSTA ÇEKLERİ VE TELEFON SİPARİŞLERİ

Cumhuriyetçilerden Philip Crane, posta çekleri yoluyla 2 milyon dolar topladı. Crana buna rağmen, 700 bin dolarlık açığı bulunduğunu söylüyor. John Connally ise 1 milyon 600 bin dolar topladı. Henüz aday olduklarını açıklamayan Ronald Reagan ve Howard Baker da ön seçimler için para toplamaya çalışıyorlar. Reagan posta yoluyla 500 bin dolar topladı. Reagan, 1976 seçimlerinde ise 30 dakikalık bir televizyon gösteri yapmış ve bu 110 bin dolara malolmuştu. Fakat Reagan bu konuşmasından sonra 1,3 milyon dolar kazanmıştı. Howard'ın yönetimi daha değişik. Tüm ülke çapında değişik kişilere telefon ederek para vermelerini rica ediyor. Şu anda bu yöntemle 400 bin dolar toplamış durumda. Cumhuriyetçi Parti içindeki diğer aday Bob Dole posta, kokteyl partiler ve yemeklerle para toplamayı planlıyor.

CARTER 2 MİLYON KADAR HARCAYACAK

Demokrat Parti içinde de adaylar çalışmalarını sürdürüyorlar. Bu yıl sonuna kadar adaylığını ilan edemeyecek olan Jimmy Carter'in Finansman Komitesi bir ay içinde 625 bin dolar topladı. Komite gelecek iki ay içinde 1 milyon dolar daha toplamayı amaçlıyor. Carter'la çekişmesi beklenen Jerry Brown şimdiden 800 bin dolar topladı. Demokrat Parti'nin diğer adayının ise Edward Kennedy olması bekleniyor. Henüz açıklanmamasına karşın Kennedy'nin kendisini destekleyenleri kıramayarak aday olacağı ve kampanya boyunca milyonlarca dolar toplayacağı söyleniyor.

DIŞ POLİTİKA

HÜSEYİN BAŞ

İtalyan Komünistleri yeni atılımlar arifesinde

Batı Avrupa'nın en büyük komünist partisi olan İtalyan Komünist Partisi, 26 yıldan bu yana ilk kez, 3 Haziran yasama erken seçimlerinde hatırı sayılır oy kaybına uğradı. Ülkenin geri kalmış bölgelerinde daha belirli olan oy kaybı, 10 Haziran Avrupa Parlamentosu seçimlerinde de doğrulanmış bulunuyor.

İtalyan Komünist Partisi Genel Sekreteri Enrico Berlinguer'e göre olay "bir huzursuzluk ve protesto" belirtisidir. Uğranılan oy kaybında seçime katılma oranında görülen büyük düşüşle (4.248.000), sayıları bir buçuk milyona ulaşan "geçersiz" oyların da, kuşkusuz, rolü var. Başarısızlıkta Parti'ye dört yandan yapılan saldırıların da payı bulunduğu görüşünü öne süren Genel Sekreter'e göre, oy kaybının kaynağında şu temel neden yatıyor: "Partinin yoksul kitlelerin ihtiyaçlarını yeterince saptayamaması ve hele bu ihtiyaçların giderilmesi için gerekli savaşı etkin biçimde örgütlemeyi sağlayamaması."

İtalyan Komünist Partisi büyük deneyimi, en güç koşullarda bile defalarca kanıtladığı üstün ve özverili savaşkanlığı ile son iki seçimde uğranılan başarısızlığın nedenlerini ayrıntılı bir biçimde irdeleyeceği, yapılan hataları cesaretle göğüsleyerek Partiyi İtalyan emekçi sınıflarının temel istemleri doğrultusunda yeniden başarıya ulaştıracağından kuşku yok. Şimdilik kesinlikle belli olan, İKP'nin artık iktidarları, kendisi de bizzat sorumluluğa katılmadan desteklemeye yanaşmayacağıdır. İKP'nin iktidarları, belli koşullarla "dışardan" desteklemesi, ülkede siyasal istikrarı sağlayamadığı gibi, Parti'nin, bu yolla, burjuvazinin direncini kırarak, uzun olmayan bir sürede iktidara katılmasını bekleyen çok sayıda seçmeni de, kaçınılmaz bir biçimde, düş kırıklığına uğratmıştır. Diğer taraftan komünistlerin iktidara doğrudan ya da dolaylı katılmasının ne pahasına olursa olsun engellenmesini isteyen ABD ve onun güdümündeki burjuva partileri, bu olumsuz tutumlarından, dün olduğu gibi, bugün de vazgeçmiş değillerdir. Bununla birlikte İKP'nin, birbiri ardından gelen iki seçimde oy kaybetmesinden memnun olan Washington'un bu konuda tüm endişelerinden arındığı da söylenemez. Birincisi, İKP 1976 yılındaki büyük kazanımlarının tümünü yitirmiş değildir. İkincisi, Washington'un Hristiyan Demokratlarla işbirliği yaparak ülkedeki krizin "sağda" çözüme ulaştırmasını sağlayacağını umut ettiği, Craxi'nin her konuda Avrupa sosyal demokratlarıyla bütünleşen Sosyalist Parti'si bir "üçüncü güç" olarak ortaya çıkmayı başaramamıştır. Kısaca, ABD'nin İtalya konusundaki endişeleri bugün de sürmektedir.

İtalyan Komünist Partisinin son iki seçimde oy kaybına uğraması, sürüp gidecek bir eğilimin başlangıcı olmaktan çok, yeni ve sonuç alıcı bir atılım için gerekli bir "time-out" olarak görünmektedir. Bu yüzden, olayın Parti içinde önemli sürtüşmelere yol açacağı umuduna kapılanların hevesleri kesinlikle kursaklarında kalacaktır. İtalya'da Komünistleri dışarda bırakarak hükûmet edilemeyeceği ve hele artık dayanılmaz düzeylere ulaşan ülke sorunlarının sağlıklı ve dengeli bir biçimde çözümlenemeyeceği gerçeği, dün olduğu gibi bugün de değişmiş değildir.

İKP 14 Haziran'da yayınladığı bildiride Parti'nin "muhalefette, halk kitlelerinin ve ülke sorunlarının çözümünde her zamanki gibi, ciddi, yapıcı ve kararlı davranacağını" ifade etmiştir. Sosyal demokrasi ise, Berlinguer'in de önemle altını çizdiği gibi "İKP'nin temsil ettiği değişimci itilimden yoksun olarak, geçmişte olduğu gibi, bir kez daha hakim sermaye gruplarının ve onların temsilcisi güçlerin karşısında teslimiyet politikasının tuzağına düşecektir."

Gerçekten de, seçimlerden sonra, gerek Hristiyan Demokratların gerekse de Sosyalist Parti'nin tutumları "eski" sosyal demokrasinin bu kez de yukarda sözü edilen teslimiyet politikası tuzağına düşeceğini kanıtlamaktadır.

Başbakan Andreotti'nin Quirinal Sarayına giderek Devlet Başkanı Pertini'ye "istifasını" yinelediği 22 Haziran'da, sendikal savaşımın "motoru" sayılan Maden İşçileri başkent Roma'da 300.000 işçinin katıldığı dev bir gösteriyle İşçi Sınıfının yenilmezliğini en somut bir biçimde dile getirmiş, hakim sınıflara yeni kriz döneminin ilk uyarısını yapmıştır.

Berlinguer'in sözünü ettiği sert ve kararlı muhalefetin, İtalya'nın komünistler olmaksızın yönetilmesinin mümkün olamayacağı gerçeği anlaşılıncaya dek süreceğini söylemek kehanet sayılmamalıdır.

Dünya turu

- MISIR Devlet Başkanı Enver Sedat'ın, elinde defne dalı olan bir heykelinin Port Said'te Süveyş Kanalı'nın girişine dikileceği bildirildi.
- ŞİLİ Halk Birliği'nin yayınladığı bir bildiride unta'nın, «anti-terör yasası» adı altında hazırladığı yeni yasanın, ilericiler üzerindeki terörün azgınlaştırılacağı anlamına geldiği belirtildi.
- ANGOLA Halk Cumhuriyeti Başkanı ve MPLA Genel Sekreteri Agustino Neto, Kongo Halk Cumhuriyeti'ne yaptığı ziyareti tamamlayarak Tanzanya'ya geçti.

Filistinli kadınlar, dünya kadınlarına çağrı yaptı

Filistin Kadınları Federasyonu yaptığı bir çağrısında tüm dünya kadınlarından Filistin ve Lübnan kadınlarıyla ve halkıyla dayanışma içinde olmalarını istedi. İşgal edilmiş topraklarda mücadeleyi sürdüren yiğit Filistin kadınlarının mücadelesinin ve direnişlerinin desteklenmesinin de istendiği çağırıda Sedat'a karşı mücadeleyi sürdüren Mısır halkına da her türlü yardımın yapılması da istendi.

- VİETNAM'da Sovyetler Birliği'nin yardımıyla 100 tane yeni büyük hidroelektrik santral, fabrika, çiftlik, prefabrik ev fabrikaları kuruluyor.
- MALİ'de geçen ay yapılan seçimler sonucunda ülkede sivil yönetime geçildi.
- ABD Senato çoğunluk lideri Senatör Byrd, SALT-2 üzerine görüşmelerde bulunmak üzere Sovyetler Birliği'ne gitti.
- ETİYOPYA'nın Londra Büyükelçiliği, ayrılıkçı gerillaların Ogaden bölgesinin bir bölümünü ele geçirdikleri haberlerini yalanladı.
- SOMALİ Devlet Başkanı Ziyad Berre önceden belirlenmeyen bir ziyaret için aniden Suudi Arabistan'a gitti.

SANAT... EDEBİYAT... KÜLTÜR...

«ALNINDA MAVİ KUŞLAR» VE AYSEL ÖZAKIN

Madaralı Roman Ödülü'nü «Alnında Mavi Kuşlar» adlı romanıyla Aysel Özakın kazandı.

«Ben kendi payıma yaşadığımız bu dönemde insanlardaki çeşitli bunalımların, insan ilişkilerindeki bozulmanın, duygu ve davranışlardaki değişikliklerin, yalnızlık duygusunun kaynağını anlamak ve anlatmak istiyorum. Bunu yapmaya çalışırken hep insanların yakın, sağlıklı ve özgür olacağı bir toplumsal yapıyı özlüyor ve bu özlemi dile getirmek istiyorum.» diyor Özakın.

Özakın, «Gurbet Yavrum» adlı romanıyla sanat yaşamına atıldı ve «Sessiz Bir Dayanışma» adlı öyküsüyle bu alandaki çalışmalarını sürdürdü. Yapıtları ilgiyle karşılaşan sanatçı, «Alnında Mavi Kuşlar» romanıyla üçüncü kitabını tamamlamış oluyor. Özakın, İstanbul Eğitim Enstitüsü'nde öğretmenken kıyıma uğradı ve yaşamını yazarlıkla kazanmaya başladı.

Aşağıdaki alıntı, ödül kazanan son romanın bir bölümünden... Romandaki genç kızın, büyük kentin aydın çevresinde yaşayan, ilgi duyduğu bir erkeğe bir doğu ilinden yazdığı mektup...

«Soğuk ve acı burada hayat. Çatlak, kuru, sert bir deri gibi sarıyor herkesi. Yeni yetme erkek çocukların bile... Oyunlar ve mutluluk kapalı duran bir kitap sanki, yabancı dilde basılmış... Sokaklardan, zorbalığın ve zorbalığa karşı beslenen hıncın gölgeleri geçiyor. Karanlıktan kan damlıyor.

Sana duyduğum özlemi buradaki hayattan gizliyorum. Seni seviyorum ama ürküyorum. İstanbul'daki o gecelerden ürküyorum. O gecelerde durmak geleceğin trenini kaçırmak gibi geliyor bana. Yol almak istiyorum. Nasıl? Bilemiyorum. Buradaki çocuklar bile yol alıyor. Acı bu kadar hızlı yol alırken mutluluğun durmaya ve kendini korumaya hakkı var mı acaba? Titrek bir gölgeliğe sığınır gibi yaşamak istemiyorum.

Zamandan, savaştan, acılardan kendimizi gizler gibi, utanır gibi yaşamayalım. Bu düğümü nasıl çözeceğiz? Gelince söyle bana.»

Armağan İstanbul'a dönünce sorduğu soruya bir karşılık bekledi. Sinan buyruk bir sevgiyle baktı ona: «Ben yorgunum...» dedi.

● Aysel Özakın

«Yazılarımda; insanların yakın, sağlıklı, özgür olacakları bir toplumun özlemini dile getiriyorum...»

● KONUŞAN : ÖZGÜL ERTEN

Ö. Erten: «Alnında Mavi Kuşlar»ı yazarken neyi amaçladınız?

A. Özakın — Toplumun yaşadığı karışık, bunalımlı ve gerilimli bir dönemde düşünsel olarak sol kesimde yer alan, ama kişisel sorunları ve yaşama biçimleriyle birbirinden farklı olan aydınları anlatmak istiyordum. Taşrada geleneklerin ve çevrenin baskısı altında bunalan bir genç kız, kişiliğine kavuşmak için kitaplara sarılıyor, şiirler yazıyor ve özgür olmayı istiyor. Taşra yaşamının bir genç kıza kişiliğine kavuşma ve özlemlerini gerçekleştirme olanağı vermediğini düşünüyor. Aile çevresinin karşı koymasını hiçe sayarak özgürlük ve zengin bir duyarlık kaynağı olarak düşlediği İstanbul'a geliyor. Burada yeni insanlar, yeni çevreler tanıyor. Çoğunlukla kendi içine kapalı olarak yaşayan bir aydınlar çevresini, karışık duygularla bağlandığı bir erkek aracılığıyla tanıyor. Bu çevredeki aydınlar genellikle küçük burjuva kökenlidir. Geniş öğrenim olanakları bulmuş, bir süre batıda bulunmuş, gençlik dönemlerinde toplumun geleneksel, ahlaki ölçülerine kafa tutmuşlardır. Sanatın çeşitli dallarıyla ilgilidirler. Ülkede süren baskı düzeninden, varolan toplumsal yapıdan tedirginlik duymaktadırlar. Bu hoşnutsuzluklarına karşın, kendi çevrelerinin dışına çıkmamakta, toplumsal dönüşüm uğruna verilen kavgaya etkin bir biçimde katılmamaktadır.

Taşradan gelen ve edebiyat çevrelerinde şiirleriyle kendini göstermeye başlayan genç kız, bu çevrelerde bir yabancılık ve bir yadırgama duymaktan kendini kurtaramaz. Bu genç kızın, bir de toplumsal dönüşüm kavgasına etkin olarak katılan kardeşi ve kardeşinin inançlı bir karısı vardır. Genç kız, onların yanında da bir eksiklik duygusuna kapılmaktadır. Ve şunun ayrımına varmaktadır: Kardeşinin içinde bulunduğu aydın kesimle, bağlandığı erkeğin temsil ettiği aydın kesim arasında bir uzaklık bir kopukluk vardır. İşte genç kızın ve romanın sorunsalı bu uzaklığın kaynağını araştırmaya ve bu kopukluğun giderilip giderilmiyeceği üstüne düşünmeye yöneliyor.

Ö. Erten: Romanınızda da belirtmiş olduğunuz, bu iki çevre arasındaki kopukluk giderilemez mi?

A. Özakın — Bu kopuşun giderilmesi herhalde daha çok nesnel koşullara bağlı. Tarihin bazı dönemlerinde sınıfsal saflaşma daha da belirgin duruma gelir ve insanlar daha kesin ve kararlı bir biçimde saflarını seçmek zorunda kalırlar ve bu seçişle birlikte, kendilerini, yaşama biçimlerini de değiştirmeye yönelirler. İşte böyle bir dönem söz konusu olduğunda, edilgin bir yaşama biçimini sürdüren aydınların bir bölüğüde etkinleşen kitlelere katılırlar.

Ö. Erten: Genel olarak yazı hayatınızda amaçladığınız bir şey var mı?

A. Özakın — Her yazarın bir amacı vardır herhalde. Ben de, kendi payıma yaşadığımız bu dönemde insanlardaki çeşitli bunalımların, insan ilişkilerindeki bozulmanın, duygu ve davranışlardaki değişikliklerin, yalnızlık duygusunu kaynağını anlamak ve anlatmak istiyorum. Bunu yapmaya çalışırken hep insanların yakın, sağlıklı ve özgür olacağı bir toplumsal yapıyı özlüyor ve bu özlemi dile getirmek istiyorum.

Ö. Erten: Yeni çalışmalarınız var mı?

A. Özakın — Evet. Göç dönemine bir roman hazırlıyorum. Aynı arayışlarla ve aynı özlemle...

Ö. Erten: Genelde, bugün yazın toplumsal değişimi etkiliyor mu?

A. Özakın — Bu, yazın alanında ürün verenlerin siyasal ve felsefi görüşlerine bağlı bir yerde. Amaçlarının ne olduğuna... Öte yandan, yazın ürünlerinin topluma, kitlelere ulaşıp ulaşamamasına bağlı. Günümüzde kitapların kitlelere ulaşması gitgide zorlaşıyor. Artan kitap fiyatları yüzünden, ve günlük sıkıntılar, işler arasında insanların çoğunun yazınla ilgilenmeye fırsat bulamamaları yüzünden... Yine de, verilen ürünlerin toplumdaki kültür birikimine katkıda bulunduğunu söylemek mümkün, genel olarak.

Fotoğrafçılık heyecanımızı yitirmeden

● İbrahim AKYÜREK
(İFSAK Başkan Yardımcısı)

Biz amatörler, geleceğin usta fotoğrafçıları, çevremize, toplumsal olaylara, halkımızın yaşamına karşı alabildiğine duyarlıyız.

Biz amatörler çevremize rastgele bakmayız. Yeryüzünde değişen her şeyi önce biz farkederiz. Bizim iyiye, güzele doğru hızla değişen dünyaya bakış açımız çok geniştir.

Bizim; çiçeğe, yağmura, kuşa olan duyarlılığımız, yavrusu için kreş isteyen ananın haykırışına, sömürü ve baskıya geçit vermemek için onurlu savaşım veren emekçilerin sesine olan duyarlılığımızdan daha fazla değildir.

İFSAK Yönetim Kurulu'nun çalışma raporunda sağlıklı bir şekilde vurguladığı gibi, bizim amatörlük anlayışımız "HOŞ VAKİT GEÇİRMEK" değildir.

Uğraş alanımızda yalnızca yetenekli olmak yetmiyor. Yetenek kolaylıkla satın alınabilir, ödeme gücü olana kiralanabilir. Önemli olan, yaşama bakış açımızdır.

Aynı gerçeği, kötülüğün düzeltilemez olduğuna inanan sanatçıyla, herşeyin iyiye doğru geliştirilebileceğine inanan, sanatını toplumsal kalkınmanın hizmetine adayan sanatçı ayrı ayrı anlatırlar.

Çoğumuz fotoğraf çekmeyi, sokakları, mahalle aralarını dolaşmakla sürdürdük. Yaptığımız toplu gezilerde, "daha çok kâr" ilkesine dayanan kapitalist sistemin kente göçe zorladığı insanlarımızın acılı yaşamlarını gördük. Ne var ki, şimdiye kadar sorunların üstüne bilimsel olarak yaklaşmayı denemedik. Yabancı fotoğraf ustalarının belli sorunların üstüne nasıl gittiklerini, bu sorunların çözümüne ürünleriyle yardımcı olduklarını biliyoruz.

Gecekondular, çevre kirlenmesi, suçlu çocuklar, iş kazaları, ulaşım çıkmazı, işsizlik, üniversite kapılarına yığılan gençler, can güvenliği... İşte bir yığın konu.

Aramızda gruplar oluşturarak, konumuzu derinliğine araştırıp tartışarak bilgilendikten sonra sorunların üstüne üstüne gidelim.

Yalnız bu sorunları yansıtmakla da iş bitmiyor. Halkımıza yaşamı zehir eden tüm bu sorunları "ortadan kaldırabilmek" üzerin de de kafa yormamız gerekiyor.

Geçtiğimiz çalışma döneminde toplu fotoğraf çekimleri sıkça yaşama geçirildi. Birlikte gerçekleştirilen bu çalışmalarda çok şeyler öğrendik. Emeğiyle geçinen insanları bakaçtan gözledik, onlarla sıcak ilişkiler kurduk. Burjuva kültürünün ezilen insanlar için yazdıklarının tam tersini görmek, üretim araçlarının bir avuç kişinin elinde toplandığı, çöküşü hızlanan kapitalist sisteme karşı hıncımızı arttırdı. "Herşey insan için, herşey insanın yararına olmalı" ilkesine sıkı sıkıya sarılmamızı pekiştirdi.

Biz fotoğraf amatörlerine düşen görev, herşeyi yaratan işçi sınıfımızı, emeği, ürünlerimizi, fotoğraf heyecanımızı GERİCİ güçlere karşı savunmaktır. Acı'yı öfke'ye dönüştürmektir.

Toplumsal işlev taşıyan ürünlerimizi, sanat değerlerini gözden uzak tutmadan, insanlarımızın bilinçlenmeleri doğrultusunda kullanmaktır.

Amatör fotoğrafçılık heyecanımızı yitirmeden, yeryüzünü insanın mutluluğu için değiştirme yolunda başarılar dilerim.

"BİZE ULAŞANLAR,,

KİTAP

● NAZIM HİKMET'İN "TÜM ESERLERİ"NİN YEDİNCİ CİLDİ YAYIMLANDI

Bilindiği üzere, Nazım Hikmet'in tüm eserlerini düzenleme çalışmasına önce Şerif Hulûsi başlamıştı. Onun ölümüyle yarım kalan bu çalışmayı Asım Bezirci sürdürmektedir.

«Tüm Eserleri»nin şimdiye kadar yedi cildi yayımlanmıştır. Yeni çıkan yedinci ciltte Nazım Hikmet'in komünizm suçlamasıyla yargılanıp beraat eden «Saat 21-22 Şiirleri» ile «Eserlerine Girmeyen Şiirleri» bulunmaktadır.

«Tüm Eserleri» dizisi, Ankara'da 1968'de Dost Yayınları'nca basımına başlanan ve yasaklanan «Nazım Hikmet - Bütün Eserleri, I» adlı yayının tekrarı ya da devamı değildir. Ondan ve Ekber Babayef'in aynı adı taşıyan dizisinden ayrı bir yöntem, sistem ve kapsamla hazırlanmaktadır.

Şiirlerin derlenmesinde genellikle Türkiye'deki basımlar temel alınmış, çeşitli basımlar arasındaki ayrımlar ile eksikler ve yanlışlar da ayrıca gösterilmiştir. Her cildin sonuna, derlenen metinlerle ilgili biyografik ve bibliyografik «notlar» konulmuştur.

HABERLER...

● Sarıgöl TÖB-DER'in oynadığı "Alpagut Olayı"ndan bir sahne

Sarıgöl'de TÖB-DER Şubesi "Alpagut Olayı,,nı oynadı

Sarıgöl TÖB-DER Şubesi, her yıl olduğu gibi, bu yıl da tümüyle öğretmenlerin rol alıp hazırladığı «Alpagut Olayı» adlı oyunu halka sundu.

Sarıgöllülerin ilgiyle izlediği oyunda, bilindiği gibi, 1969 yılında üç aydır maaşlarını alamayan işçilerin özel sektöre karşı amansız direnişleri anlatılıyordu.

Öte yandan Sarıgöl TÖB-DER Şubesi, 16 Haziran'da, 15-16 Haziran işçi direnişinin anısına bir gece düzenledi.

Gecede yapılan konuşmalarda, 15-16 Haziran'ın işçi sınıfı hareketinde önemli bir kilometre taşı olduğu, gelişen ve serpilen işçi sınıfı hareketine ışık tuttuğu vurgulandı.

İsmail Uyaroğlu, yeni bir başarı kazandı

1978-79 «Yunus Nadi Armağanı» yarışmasını, «Bir Liranın İki Günü» adlı yapıtıyla yarışmaya katılan İsmail Uyaroğlu kazandı. Uyaroğlu'nun yapıtı, «En Güzel Çocuk Romanı» seçildi. «Çocuk ve Şiir» adlı yapıtıyla 1973 yılı Türk Dil Kurumu Ödülünü de kazanan Uyaroğlu, ayrıca «Yakacık Sanat Şenliği Öykü Yarışması»nda birincilik aldı ve 14. Antalya Sanat Şenliği'nde tiyatro dalında «Altın Portakal» ödülü yarışmasında birinci oldu.

Uyaroğlu'nun «Gül Sağanağı», «Çocuk ve Şiir», «Aşktan ve Umuttan Aldım Rengimi» adlı yapıtları 1976-78 yılları arasında yayınlandı.

Soprano Yekta Kara, Polonya'da konser verecek

Ankara Devlet Operası solistlerinden Soprano Yekta Kara, Polonya Halk Cumhuriyeti'nin çağrılısı olarak konser vermek üzere 28 Haziran 1979 tarihinde Polonya'ya gitti. Kara, her yıl Temmuz ayında Polonya'nın Kudowa kentinde yapılmakta olan Moniusako Festivali'nde vereceği konserde sanatçı Dvorak, Moniusako, Adnan Saygun ve İlhan Baran'ın yapıtlarını seslendirecek.

Altın mikrofon birincisi SSCB'ye çağrıldı

1979 «Altın Mikrofon» Beste ve Şarkı Sözü Yarışmasında «Dışarda Kar Yağıyor» adlı şarkısıyla birinci olan Ünal Büyükgönenç konserer vermek üzere Sovyetler birliği'ne çağrıldı.

11. Moskova Film Festivali önümüzdeki ay yapılacak

Uluslararası 11. Moskova Film Festivali 14-28 Ağustos 1979 tarihleri arasında Moskova'da yapılacak.

«Uluslararasında Barış ve Dostluk İçin Sinema» başlığını taşıyan festivalde «Uzun metrajlı film», «Kısa metrajlı film» ve «Çocuk filmleri» olmak üzere üç alanda yarışmalar yapılacak.

İZLEYECEKLERİMİZ...

GÖSTERİ

Uluslararası 7. İstanbul Festivali, bilindiği gibi Temmuz'un 15'ine dek sürecek. Önümüzdeki günlerin programı şöyle:

● 3 Temmuz Salı, Aya İrini'de saat 19.00'da bir resital var. Christian Larde flüt, Marie - Claire Jamet arp çalacaklar. Programda Vinci, Bach, Debussy, Françaix yer alacak.

Fiyatlar: 200, 150, 100, 50 TL.

Rumelihisarı'nda ise, saat 21.30'da Tübingen Oda Tiyatrosu izlenebilir. «Variete, Variete» - Helfrid Foton tarafından Oskar Schlemmer'in bir teması üzerine çeşitlemelerden oluşan bir oyun.

Fiyatlar: 125, 100, 75, 50 TL.

Tübingen Oda Tiyatrosu: «Variete, Variete» den bir görüntü...

● 4 Temmuz Çarşamba, AKM-Büyük Salonunda saat 21.30'da Paco Pena - Flamenco Gitar resitali yer alıyor. Bilindiği gibi Paco Pena Flamenco, gitarda dünyanın en ünlü bir kaç sanatçısından biri. İkinci programını sunacak.

Fiyatlar: 200, 150, 100, 50 TL.

Aya İrini'de saat 19.00'da Alban Berg Yaylı Çalgılar Dörtlüsünün konseri yer alıyor. Programlarında Haydn, Berg, Beethoven var.

Fiyatlar: 150, 100, 75, 50 TL.

Rumelihisarında saat 21.30'da Tübingen Tiyatrosu, «Variete, Variete» oyununu yineleyecek.

Fiyatlar 125, 100, 75, 50 TL.

Alban Berg Yaylı Çalgılar Dörtlüsü

● 5 Haziran Perşembe, saat 11.00'de AKM-Konser Salonunda «Akbank Karagöz ve Kukla Tiyatrosu» çocuklar için gösteri yapıyor.

Fiyatlar: 50 ve 25 TL.

Aya İrini'de saat 19.00'da Gürer Aykal Yönetiminde Ankara Oda Tiyatrosunun konseri yer alıyor. Konserin Solisti Suna Kan - keman, Christian Larde - flüt. Programda Saygun ve Bach dinlenecek.

Fiyatlar: 150, 100, 75, 50 TL.

SERGİ

● Ankara Vakko Sanat Galerisinde 4 Temmuz'da «Karma Resim Sergisi» açılıyor. Sergi 21 Temmuz'a dek gezilebilir.

● Devlet Tatbiki Sanatlar Yüksek Okulu öğrencilerinin okuldaki sergileri 6 Temmuz'da açılıyor.

● "Sanık Ayağa Kalk" oyununda yer alan küçük sanatçılar

Mersin'de "Sanık Ayağa Kalk,,ı çocuklar sahneledi

Mersin Halk Eğitim Merkezi «Çukurova Sanat Tiyatrosu», Ali Pehlivan'ın yazdığı «Sanık Ayağa Kalk» adlı oyunu sahneledi. Onaltı küçük sanatçının da katıldığı oyun başarıyla oynandı. Bakıma muhtaç çocuklar da oyunu izlediler.

Oyunda, «Çocuk Yılı» adı altında yürütülen aldatmacanın ardındaki gerçek, kapitalist düzenin çocuklara ne verdiği gerçeği vurgulanmaktadır.

141-142'nin 43 yıllık macerası

Hazırlayanlar:
ÖZLEM ÖZGÜR
SÜLEYMAN COŞKUN

• 43 yıllık 141-142. maddeler, bu gidişle 50 yaşını dolduramayacak. Türkiye demokrasi güçlerinin savaşımı çoktan ürününü verdi. Sonuç alınması ve bu faşist utanç maddelerinin tarihin çöplüğüne, çıktıkları yere atılması artık yakın.

BUGÜN 141-142. MADDELERİ SAVUNMAK SUÇ OLMUŞTUR

— 11 —

1951 yılında, 141 ve 142. maddelere ilişkin değişiklik önergeleri ve tasarılar üzerinde, daha pek çok konuşma, görüşme oldu. Hepsi aşağı yukarı aktardıklarımıza benzer konuşmalar... 16 Kasım'da başlayıp 3 Aralık'ta sonuçlanan görüşmelerde, izlendiği gibi tek tük demokrat yaklaşımlara da rastlandı. Ama Meclis'e egemen olan, büyük bir ilkellik, cehalet, "komünizm nedir", bu konuda en basit bilgiden bile yoksunluk, bağnazlık ve gizli faşizan eğilimlerdi. Soğuk savaş döneminin en civcivli yıllarıydı. Bir milletvekili'nin saflıkla ağzından kaçırdığı gibi, Amerika bizden komünizme karşı sert yasalar istiyordu. Amerika'da sonraları "utanç yılları" olarak nitelenen Mc Cartysme döneminin göbeğinde yaşanıyordu. "Küçük Amerika" olma peşindeki Türkiye geri mi kalacaktı? Amerika'ya yaranmak, soğuk savaşı kızıştırmak için Kore'ye asker gönderilmesi, büyük komünist tevkifatları, TKP davaları hep bu döneme rastlar.

1951 yılında, 16 Kasım'da başlayıp 3 Aralık'ta sonuçlanan görüşmeler için meclisin sadece 8 toplantı günü harcandı. Bu bile 141-142 nci maddelerin 1936'da ceza yasasına girişindeki jet süratini hatırlayanlar için önemli bir gelişme sayılır. 8 birleşim boyunca 141 ve 142 nci maddelerle ilgili olarak 173 kez kürsüye çıkıldı. Tabii ki, bu arada birbiriyle dalaşmak için karşılıklı laf atanların sayısını tesbit etmek son derece güçtü.

Görüşmeler sırasında, adları günümüz siyaset çevrelerinde hâlâ geçen, hâlâ enteresanlığını koruyan kişilerin çokluğu ilgi çekiciydi. Bu ilgi çekici isimlerden biri de tasarıyı mecliste savunmakla görevli Adalet Komisyonu Başkanı İzmir Milletvekili Halil Özyörük'tü. Halil Özyörük tek başına sadece bir anti-komünist milletvekilidir. Ama oğlu'nun da günümüzde tanınmış bir anti-komünist olması ilginçtir. Halil Özyörük günümüzün tanınmış isimlerinden, bir zamanların hızlı solcusu Mukbil Özyörük'ün babasıdır. Şimdilerde Tercüman'da faşizme akıl hocalığı yapan yıllanmış Doçent Mukbil Özyörük MHP'lilerin kontrolündeki toprak ve tarım reformu müsteşarlığının akıl hocalığını da yaparak fukara köylüyü Tercüman'da kapacağı köşe uğruna haraç mezat satmakla da ünlüdür.

Bugün ilginç bulunacağı düşüncesiyle Halil Özyörük'ün 141 ve 142 nci maddelerle ilişkili enteresan görüşlerinden bir kısmını aktarıyoruz.

Adalet Komisyonu Başkanı Halil Özyörük (İzmir) — ...Bugün memleketimizde hakiki komünizmin komünizm fikriyatının manası bilinmiyor. Halkımız, sadece halkımız değil, yargıçlarımız dahi komünizm mevzuunda tenevvür edilmemişlerdir. Bu nedenle ne gibi fikir cereyanlarının komünizm sayılamayacağını araştırmakta fayda vardır.

Hülasa olarak şunu arzedeyim ki, Üçüncü Enternasyonalce kabul edilen esas, cebir yoluyla ihtilal yapmak, cebren ihtilali tahakkuk ettirmektir. İkinci enternasyonalin kabul ettiği esasa [illegible] ... sosyalizm ile bir fark gözetmeye imkan olmayacağı için cebir unsurunun kanuna konulması şarttır.

Ardından maddelerin fıkraları teker teker görüşüldü. Verilen çok sayıda önergeler nedeniyle fıkralar zaman zaman komisyon tarafından geri alınıp düzenlendi. Üzerinde en çok tartışılan konu idam hükmü oldu. [illegible]

Oysa cezanın kesin idam olmasını isteyenlerin sayısı hiç de az değildi. [illegible] Önergeyi veren'lerin imzaları tutanak dergisine göre şöyleydi: B. Nocan, M. Sarol, B. Oynaganlı, O. Baybura, R. Sıvışoğlu, S. Yircalı, A. Tokuş, F. Fili, Z. Eretaman, M. Özkefeli, B. Taner, S. Ebdik, R. Özdeş, A. Kocabıyıkoğlu, İ. Aksu, F. Belen, K. Demiralay, A. F. İşeri, S. F. Keçeci, N. Berkan, A. R. Kılıçkale, İ. Kirazoğlu, K. Özçoban, A. Topçu, F. Kesim, M. Geloğlu, T. Oran, S. Kerman, H. N. Yurdakul, S. Önhon, H. Ortakçıoğlu, İ. Işın, M. Özdemir, Z. Ebuzaiya, A. Aytemiz, A. Erozan, M. Dayıoğlu, Y. Aysal, E. Karan, B. Endüstün, S. Serçe, R. O. Arık, M. Özdemir, A. Tekelioğlu, M. Kurbanoğlu, E. Kalafat, S. Başkan, Y. Pelvan, H. Üzer, F. Sayımer, M. Önal, H. Ölçmen, İ. Subaşı, S. Mihcioğlu, A. Güler, İ. Ş. Özgen, F. Apaydın, E. Menderes, M. Erkuyumcu, Y. Karslıoğlu, K. Akmanlar, İ. R. İncealemdaroğlu, C. Öztürk, O. S. Çiçekdağ, F. Karabudak, Z. Danışman, R. Eren, M. Dayıoğlu, F. Başaran, S. İnan, E. Şahin, L. Aküzüm, R. Tavaslıoğlu, F. Köskeroğlu, H. Balık, M. Tuncay, A. Tüfekçioğlu, R. K. Timuroğlu, G. Yiğitoğlu, M. Kalaycıoğlu, S. Ulucay, N. Ağacıoğlu, A. Bayar, S. Kerimzade, İ. Akçal, H. Yüksel, İ. Olgaç, R. Taşkın, C. Kıpçak, F. Açıkgöz, S. Adil, A. Boyacıgiller, F. Kılıçlar, F. Seyhun, N. Körez, T. Koral, N. İyriboz, A. Uras, A. Çetin, M. Obuz, A. Çilli, A. Başıbüyük, F. Ayalp, C. Öncel, O. Cevheri...

Daha önce de belirttiğimiz gibi 3 Aralık günü akşam üzeri parmaklar kalktı indi ve başkanın «kabul edilmiştir» şeklindeki açıklamasıyla tartışmalar sona erdi. Artık 141 ve 142 nci maddeler Türk ceza yasasındaki bugünkü şeklini almıştı...

28 YILDIR AYNI İLKELLİK

Aradan 28 yıldan fazla süre geçti. Ve 28 yıldır, hangi ilkel tartışmaların ve anlayışların, hangi odakların, hangi soğuk savaş ve faşizm yandaşlarının istem ve oylarıyla kabul edildiğini, değiştirildiğini, sertleştirildiğini, Meclis Zabıtlarından ibretle izlediğimiz bu utanç maddeleri, Türk Ceza Kanunu'nda duruyor. Durmakla kalmıyor; 28 yıldır, sadece komünistler, sosyalistler üzerinde değil, tüm demokratlar, aydınlar, ilericiler, yazarlar düşünürler üzerinde, kısaca Türkiye demokrasisi üzerinde bir Demokles kılıcı gibi sallanıyor. Sadece sallanmakla da kalmıyor, sık sık bu kılıç bir ilericinin, bir yazarın, bir demokratın kafasında düşüp, kelle götürüveriyor.

Bugün Türkiye'nin övüncü, Türkiye'nin en ileri, en yiğit, en namuslu insanları, demokrasinin en kararlı savunucuları olarak bilinen kişilerden, 141-142'den yargılanmamışı, hüküm giymemişi veya halen yargılanmakta olmayanı yok gibidir. Ne kadar adı dünya ölçüsünde duyulmuş ve saygınlık kazanmış yazarımız, sanatçımız, düşünürümüz varsa, hemen hepsi 141-142 tezgâhından geçmişlerdir. Ne kadar ilerici, demokrat, sosyalist, komünist siyasetçi veya militan varsa, bu maddelerin tehdidi altındadırlar. Halen yasal sosyalist partilerimiz arasında yöneticileri bu maddelerden yargılanmamış olan veya yargılanmayan bir teki bile yoktur. Türkiye Komünist Partisi'ne ve onun savaşerlerine gelince, bu maddeler, zaten en başta onları hedef almaktadır.

141 ve 142. maddeler, belki de ceza yasasının, üzerinde en fazla mürekkep tüketilen maddeleri olduğu halde, sadece Türkiye değil, tüm dünya kamuoyu bu maddelerin, çağdışı, demokrasi adına utanç verici ve faşist özlü olduklarını bildikleri ve açıkladıkları halde, özgürlük ve demokrasi düşmanlarınca hâlâ son bir tutamak noktası olarak inatla savunulmakta, inatla korunmaktadır.

SON GELİŞMELER

Ancak toplumsal gelişme ve hayatın akışı, her türlü gericilikten daha güçlüdür. Bu gün bu ceza yasaları, artık sadece sivil hakim ve savcılarca değil, aynı zamanda Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin savcı ve yargıçlarınca da mahkûm edilmekte, bu maddelerden açılmış dâvalar birbiri ardına Anayasa Mahkemesine gönderilmektedir.

Bu bakımdan 1978-1979 yılları, Türkiye'de 141 ve 142'nin aşılma yılları olarak değerlendirilmelidir. Bu yasalar öylesine köhnemiş, öylesine çağ dışı, faşizan özleri öylesine ortaya serilmiş, toplumsal gelişmenin öylesine gerisinde kalmışlardır ki, artık bu maddeleri savunmak suç olmaya başlamıştır.

Ancak, çelişkilerle dolu Türkiye toplumunda, bir yandan yargı organları bu köhnemiş maddeleri peşpeşe Anayasa mahkemesine gönderirken, bir yandan da ilericiler, demokratlar, bu maddelerden peşpeşe mahkûm olabilmekte, haklarında bu maddelerden davalar açılabilmektedir. Bu yüzden «141-142 işlemez hale geldi» görüşünün yanılgısına düşülmemelidir. 141-142 aşılmıştır ama, egemen güçler, demokrasi ve işçi sınıfı düşmanları, bu aşılmışlığa rağmen, bu maddeleri ısrarla işletmekte, asıl hedefleri olan işçi sınıfının siyasal örgütlenmesini, Türkiye Komünist Partisi'ni yasaklamak için kullanmaktadırlar.

1951'lerde, Menderes «bu memlekette komünist partisi kurulamaz» diye bağırmaktaydı. 1979'da, 141-142'nin her Anayasa mahkemesine gönderilişinde Demirel'ler, Türkeş'ler aynı şekilde bağırıyorlar. Ama tüm bu feryatlara rağmen, halen Anayasa Mahkemesine yedi ayrı sivil ve askeri mahkemenin bu konuyla ilgili başvurusu var.

43 yıllık 141-142. maddeler, bu gidişle 50 yaşını dolduramayacak. Türkiye demokrasi güçlerinin savaşımı çoktan ürününü verdi. Sonuç alınması ve bu faşist utanç maddelerinin tarihin çöplüğüne, çıktıkları yere atılması artık yakın.

SON

tırmık
AYDIN ENGİN

Görülmekte olan bir davanın...

Bizcileyin, basın davalarında kaşarlanmışlar, ağır ceza mahkemelerinin yargıçlarıyla had safhada bir göz aşinalığı kurmuşlar, basın savcılığının kalemindeki hanım sekreterlerle, haftada bir kaç kez ifade vermek üzere karşılaşmayınca, «bu hafta ben bir şey unuttum ama, o neydi acaba?» diye tedirgin olanlar bazı hukuki klişe cümleleri sıkçana duymuşlardır.

Örneğin, «...görülmekte olan bir davanın seyrini etkilemeye matuf yazı ve makalelerden ve haberlerden dolayı sanığın tecziyesine karar verilmesini talep ederiz..» diye biten savcı iddianamelerini yarısından sonrasını biz ezbere tamamlayabiliriz. Şükürler olsun ki anlı şanlı demokrasimizde bu marifetimizde pek yalnız da değiliz. Babıali'nin nice gazetecisi, yazarı, yazı işleri müdürü bu alanda bizim kadar uzmanlaştı. Eee, kolay değil yıllar boyu gide gele, gire çıka...

Bir kaç gün önce akşam yemeği sırasında, televizyonda haberleri okuyan spikerin de sesini duyduk. Spiker, bizim mutfakta çatal kaşık gürültüleri arasında kâh duyulan, kâh duyulmayan sesiyle şöyle dedi:

«... ve bombanın, Bakırköy halkevinin bahçesinde bulunanlar arasında olan ve patlamadan sonra ölen şahıs ile yaralanan şahıs tarafından getirildiği ve bombanın halkevi bahçesine dışarıdan atılmadığı anlaşılmıştır...»

Aynı gürültüler arasında bir cümle daha takıldı kulağımıza:

«... dava dosyası sıkıyönetim adli mercilerine intikal ettirilmiş olup...»

— Hıh, dedik kendi kendimize, yukarıdaki ilk demeci kim verdiyse şimdi yandı işte. Doğru savcının karşısına çıkacak önce. Savcı başlayacak ahret soruları sormaya, «görülmekte olan bir dava hakkında, davanın seyrini etkileyecek mahiyette beyanda bulunmuşsunuz, bu konuda ne diyorsunuz?»... diyecek.

Ardından dosya savcılıkta tamamlanacak. Sanığa bir süre sonra bir celp gelecek. Artık İstanbul Toplu Basın Mahkemesi'nde mi olur, yoksa Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde mi bilemeyiz, «şu gün şu tarihte duruşmaya buyrun...» diye yazacak celp.

O gün gelince, sözünü ettiğimiz demeci veren kişi ister istemez gidecek mahkemeye, çıkacak yargıcın karşısına. Haydi, gene aynı soru:

— Görülmekte olan bir davanın seyrini etkileyecek mahiyette beyanatta bulunduğunuz cihetle TCK'nın filanca maddesini ihlal ettiğiniz iddia olunmaktadır. Bu konudaki ifadenize başvuruyoruz. Buyrun ne diyecekseniz deyin bakalım..

İşte aynen böyle düşündük.

Hatta, bu tür davalara gire çıka artık «yarım avukat» kesildiğimizden daha ötesine de gittik.

Öyle ya «görülmekte olan davanın seyrini etkilemek» eğer bir suçsa, yukarıdaki demeçte bu suç, elifi elifine işlenmiş. Örneğin biz böyle bir şey yapsa idik ve yargıcın karşısına çıksa idik, doğrusu arsızlık edip suçumuzu inkâr etmez;

— Haklısın sayın yargıç, biz bu suçu işlemişiz bal gibi, verin cezamızı, Boynumuz kıldan ince.. der çıkardık işin içinden. Ne tevil edecek bir yanı kalmış işin ne inkâr edilecek bir yönü...

Evet, biz işte böyle derin hukuk bilginleri gibi «mütalaa»lar verdik.

Ertesi günü gazeteye geldik. Açtık gazeteyi. Hoppalaaa... Bizim televizyonda yarım yamalak duyduğumuz haberin tamamına bakınca «hoppalaaaa» demekten kendimizi haklı olarak alakoyamadık.

Davayı «sıkıyönetim adli mercilerine» gönderen de Sıkıyönetim Komutanlığı, davanın sonucunu şimdiden bildirip, sanıkları, sanıkların suçu nasıl işlediklerini anlatan da Sıkıyönetim Komutanlığı.

Eee, n'olcak şimdi?

* * *

Sıkıyönetim koşullarında bu yazıp çizdiklerimize "nazik" konudur bunlar, değinmemek gerek» diyenler çıkabilir ama, ortadaki hukuksal garipliğe değinmemek de bir yazar dürüstlüğü ile bağdaşmıyor.

Çünkü, eğer «dava adli mercilere intikal ettirildi» ise, o zaman olayı aydınlatacak olan da yargı organlarıdır. Suçluyu saptayacak delilleri bir bir değerlendirmesi gereken yargıçlardır. Keza sonunda sanıklar suçluysa ceza, suçsuzsa beraat kararı verecek olanlar da yargıçlardır.

Ama yargı şimdiden verilmişe benzer. Çünkü ne diyor açıklama; Bombayı Halkevine filanca ile filancanın getirdiği tesbit edildi. Keza bombanın Halkevine dışarıdan atılmadığı da saptandı.

Eh, suçlular - bu durumda sanık denemez çünkü - belli, suç belli. Geriye kalan Türk Ceza Yasası kitabını açıp, «bu suça kaç yıl ceza biçilir?» sorusuna cevap vermekse. Doğrusu ya bu kadarlık iş için koskoca Sıkıyönetim yargıçlarının vaktini almaya gerek yok. Yargıyı veren, cezayı da kestiriverirdi.

* * *

Umarız yarı buçuk hukuk bilginizle çam devirmedik. Sıkıyönetim dönemlerinde çam değil, çam fidanı bile devirmek pek tekin değildir. O yüzden bir aklı eren hukukçunun bize bu yazdıklarımızda eğri, doğru var mı diye anlatması gerekecek.

İnşallah böyle hayırsever bir hukukçu bulunur. Yoksa..

ACILI YILLAR
Eduard Claudius

Alevler içindeki Avrupa'da bir Alman Komünistinin anıları

— 30 —

O zamanlar, zavallı ihtiyarın en küçük oğlunu bir kez daha görmeden ölmek istemediğini anlayamamıştır. Ömrü yetmedi

Yaz biterken, dedem ölüm döşeğinde yatıyordu. Bir rahatsızlığı yoktu. Hasta masta da değildi. Hiçbir şeyciği yoktu. Sadece yorgun görünüyordu ve kışı geçirecek takatı kalmamıştı. Gazı bitmiş lamba gibi sönüp gitti. Ölümünden bir gün önce, son kez beni başucuna çağırdı. Sararmış ve zayıflamış geniş yüzü, çok düzgün beyaz sakalıyla yatağına serilmiş gülümsüyordu. Gözlerinde hep o dost ve sevgi dolu bakış vardı. Fakat yatağına yaklaşmakta güçlük çekiyordum. Beş yaşındaydım ve ölümü ilk kez görmekteydim.

Üzüntü ve uçsuz bucaksız bir boşluk duygusu her tarafımı sarmıştı, ona dokunmaya cesaret edemiyordum.

«Yavrum... yavrum... buraya gel!» dedi. Sesi donuk ve hırıltılıydı. Anladım ki, bir daha dizlerine oturamıyacağım. Boğum boğum damarlı elini bana uzattı. Tutar tutmaz beni kendisine, yatağın kenarına doğru çekti. Beni okşayan elleri ne kadar cansızdı!

Bana uzun uzun baktıktan sonra, şöyle dedi: «Baban yarın mutlaka gelecek!»

O zamanlar, zavallı ihtiyarın en küçük oğlunu bir kez daha görmeden ölmek istemediğini anlayamamıştım.

Fakat ömrü buna yetmedi. Ertesi gün boğucu bir sessizlik çöktü eve. Kadınlar dedemin odasından ağlayarak çıktılar. Biz çocukları alıp odalarımıza kapadılar. Kısık sesler, gürültüler işitiyorduk. Merdivene doğru süzüldüğümde, dört adamın koskocaman bir sandık taşıyarak odaya girdiklerini gördüm; Tabuttu bu!

Birkaç dakika sonra, odadan çıkıp merdivenin basamakları üzerine çöktüler. Elinde bir şişe tutmakta olanı, onu sırayla dolaştırmaya başladı. Herkes sırayla aynı şişeden yudumladı. Daha sonra Minehen yengem büyük bardaklar getirdi.

«Ne yiğit adamdı!» dedi aralarından biri. Sert rüzgârlarla kavrulmuş yüzünü uzun gri bir sakal süslemekteydi. Yanındaki bu sözü başıyla onayladı ve topluluğu bir baştan bir başa süzdü. Dedemden pek de genç değildi. Bu ihtiyarların kafasından neler geçiyordu acaba? Birlikte geçmiş yaşamlarını, gençlik anılarını, o bilmem nerelere kadar uzanan yılları, yağmuru, güneşi, rüzgârı yeniden mi gözlerinde canlandırıyorlardı.

— Beş yaşımdaydım, Dedem yanına çağırdı; «Yavrum... yavrum... buraya gel!» dedi. Sesi donuk ve hırıltılıydı...

Ayağa kalkmış olanın sırtı, yaşlı bir meşe dalı gibi kamburlaşmıştı. Ocağın davlumbazına dayandı. Bu, köyde kalan son davlumbazdı. Bacayı inceledi, sonra: «O da pekalâ yeni bir eve sahip olabilirdi» dedi.

Aralarında geçen sessizlik anında, alevler içindeki evlerin ve anlatılması olanaksız bir çatırtıyla çöken duvarların görüntüleri peşpeşe gözlerinin önünde canlanıyordu.

Birisi, sanıyorum bıyıklı olanı, «Ne çare, o işte böyleydi!» dedi. «Böyleydi» sözünde iyilik dolu bir anlam olmalıydı, çünkü sesi sımsıcaktı. Bu ses, köydeki yangın sırasında dedemin yaptıklarından şükran duyulduğunu anlatan bir tavrı yansıtıyordu.

Şişe elden ele dolaşmaya devam etti ve içindeki su tamamen bitti. Bölük börçük konuşmalar, öksürmeler ve akırmalar duyuluyordu. Konuşmaların içeriğini tam anımsayamıyorum. Fakat bir şeyi, yaşamını yitirmiş ihtiyardan arkadaşlık ve saygı duygusuyla söz edildiğini unutmadım.

(Devamı Var)

Sözleşmelere gerçek rakamların yansıyıp yansımadığı incelenecek

Kulüplere bugün baskın yapılıyor

Futbol Federasyonu muhbirlik yapıyor...

Kazım KANAT

BEDEN Terbiyesi Genel Müdür Vekili Ergün Aymergen, kendisi ile yaptığımız görüşmede üstüne basa, basa şunları söyledi:

"TRANSFERİN ikinci gününde (Bugün) tüm kulüplere baskın yapıp defterlerine el koyacağız. Maliyeci arkadaşlarla sıkı işbirliğine girdik. Gereksiz harcamaların ve vergi kaçakçılığının hesabını soracağız..."

AYMERGEN bu açıklamayı yaptıktan sonra "Sakın yazmayınız. Yazarsanız herşey alt üst olur" demişti. Aymergen'in bu uyarısını bir özveri olarak kabul etmiş, bu haberi gizlemiştik...

HEPSİ buraya kadar iyi güzeldi. Ne var ki Futbol Federasyonu yetkilileri bu haberi sızdırıyorlar AA (Anadolu Ajansı) da bunu pazar akşamı yayınlıyordu...

ŞİMDİ muhbirlik yapan Futbol Federasyonu yetkililerine soruyoruz.. Günlerdir demeç veren Başkan Cemal Saltık sözleriyle ne yapmak istemiştir. BTGM müdürü Aymergen bizden özveri isterken, kendi federasyon başkanını nasıl unutur...

ŞUNU da söyleyelim.. Zaten böyle olacağı belliydi. Hiç bir şey yapamayacak olan Saltık lafla kulüpleri korkutacağını sanmış olacak ki bol bol konuşmuş, kulüpleri açıkca uyarmıştı.. Tabi Saltık'ı takip eden öteki üyelerde bu açıklamayı yapmaktan kaçınmamıştı...

ŞİMDİ Aymergen'e soruyoruz?.. Bizden özveri istediniz, biz istediğinizi yerine getirdik... İsteğinizi yerine getirmeyen, bile bile BTGM aleyhine muhbirlik yapan futbol federasyonu hakkında ne yapacaksınız?.. Bekliyoruz ve merak ediyoruz.

- Vergi kaçakçılığına engel olmak amacıyla bu sabah yapılacak hareket daha önce Futbol Federasyon'u yetkililerince basına sızdırıldı

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü ile işbirliği yapan Maliye Bakanlığı bugün kulüplerin defterlerine incelemek için el koyacak...

Transferlerde gizli sözleşme yapan ve gerçek rakamları yazmayan kulüpleri cezalandırmak ve vergi kaçakçılığına engel olmak amacı ile bu sabah yapılacak hareket daha önce Futbol Federasyonu yetkilileri tarafından basına sızdırıldı.

Kulüplerin transfer öncesi yaptıkları görüşmelerin ve basında yer alan rakamların not alındığını söyleyen Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili Ergün Aymergen «Biz bunları ihbar kabul ettik. Şimdi bu rakamların sözleşmelere yansıyıp, yansımadığını araştıracağız» dedi...

Bilindiği gibi transfer hovardalığı yapan Beşiktaş Kulübü, Trabzonspor'dan alınan Mehmet Ekşi'yle Necdet'e 13 milyon liraya yakın para harcadı. Bu haber tüm gazetelerde yer aldı. Ne var ki yapılan sözleşmelerde bu iki futbolcuya iki milyon lira ödendiğinin gösterilmesi araştırılacak. Aksi bir durum saptanırsa Beşiktaş Kulübü vergi kaçakçılığı yaptığı iddiası ile soruşturmaya uğrayacak...

Beşiktaş Kulübü'nün yanı sıra Fenerbahçe Kulübü'nün de tüm futbolculara 500 bin lira ödemesi de olay oldu. Zira 2 milyon lira isteyen Cem'in 500 bin liralık sözleşmeye imza atması Beden Terbiyesi ile Maliye'yi harekete geçirdi.

Bugünkü defterlere el koyma hareketinin soruşturmasının uzun süreceğini söyleyen yetkililer «Kulüpler açıkça vergi kaçırıyor. Bunu önlemek için önlemler alacağız. Bu bir başlangıç» dediler.

Ünlü rekortmen Sovyet Yaşenko ülkemize gelip yarışacak

Ankara (Politika) — Atletizm Federasyonu 14-15 Temmuz tarihleri arasında Ankara'da yapılacak Uluslararası Naili Moran Yarışmalarına bir çok ünlü atleti davet etti.

Atletizm Federasyonu Genel Sekreteri Altan Ketizmen'in verdiği bilgiye göre, Ankara'daki yarışmalara Sovyetler Birliği, Bulgaristan, Romanya ve Yugoslavya'dan 10'ar en iyi atlet çağrıldı.

Sovyet ekibinin Türkiye'ye gelecek olan kafilesinde 2.32 ile dünya yüksek atlama rekorunu elinde bulunduran Yaşenko'nun da bulunacağı bildirilmektedir.

Uluslararası Naili Moran Atletizm Yarışmaları sırasında aynı zamanda Türkiye Birinciliği müsabakaları da yapılacaktır. Yabancı atletlerle çekişecek olan atletlerimizin alacağı dereceler sıralamaya göre geçerli sayılacak.

Yurdadön: "Sovyetler Birliğinde yaptığımız çalışmalar arkadaşlarımıza yararlı oldu"

Bakü'de rekor kıran ulusal atletlerimiz yurda döndü

- BAKÜ'DE KATILDIKLARI İKİ ULUSLARARASI YARIŞTA, BAŞARILI DERECELER ELDE EDEN ATLETLERİMİZ, KISA BİR DİNLENMEDEN SONRA, YUGOSLAVYA'NIN SPLİT KENTİNDE YAPILACAK OLAN AKDENİZ OYUNLARI İÇİN ÇALIŞMALARA BAŞLAYACAKLAR

Ankara (Politika) — Sovyetler Birliği ile Türkiye arasında yapılan ikili anlaşmalar çerçevesinde hem kamp çalışmaları yapmak hem de bazı uluslararası yarışmalara katılmak için Sovyetler Birliği'nin Baku kentine giden atletlerimiz dün yurdumuza döndüler.

Bakü'de kaldıkları iki uluslararası yarışta, yıllardır kırılmayan rekorları kıran ve başarılı dereceler elde eden atletlerimiz kısa bir aradan sonra, Yugoslavya'nın Split kentinde yapılacak olan Akdeniz Oyunları için çalışmalarına başlayacaklardır.

Sovyetler Birliği'nden dönen kafilede bulunan Balkan ve Türkiye şampiyonlarından, ulusal atletimiz Mehmet Yurdadön şu açıklamayı yaptı: «Sovyetler Birliği'nden çok memnun olarak dönüyoruz. Bize Sovyet Sporcuları, halkı ve spor yöneticileri çok yakın ilgi gösterdiler; orada yaptığımız çalışmaların arkadaşlarımada yararlı olduğunu söyleyebilirim. Alınan dereceler ve kırılan rekorlarda bunu kanıtlıyor. Ben esas olarak Sovyetlerde çalışmanın yanısıra tedavi olmak için gittim. 6 aydır dizimde oluşan sakatlık, koşmamı engelliyordu. Türkiye'de kesin teşhis koyulamadı. Sadece menisküs olmadığımı söylediler. Sovyetler Birliği'nde, spor hekimlerine dizimi gösterdim. 15 tedavi gerekiyormuş. Ben ancak 7 tedavi olabildim. Tedavim yarıda kaldı. Bizim eskisi gibi olmasada gene ağrı yapıyor. Olanak bulursam gitmek istiyorum. Ancak bunu sağlayabilir miyim bilemiyorum. Beni orda en çok şaşırtan hastaneler oldu. Hastahane dedikleri öyle bizimki gibi koca koca binalar değil. Küçük binalar ve sadece Bakü'de bu hastahanelerden çok sayıda var. Bu hastahanelerde her dalın hekimi bulunuyor. Aynı zamanda çok bakımlı ve temiz yerler. Bir de beni şaşırtan şey, ya orada insanlar hasta olmuyor ya da çok sayıda hastahane ve hekim var. Kaldığım o kadar süre içinde, bizdeki gibi tek hasta sırası görmedim.

Fenerbahçe'li futbolcular bu seneki borsada önemli ölçüde değer yitirdiler

- CEMİL, ALPASLAN, ŞEVKİ, BAHRİ VE ZAFER TAKIMDA OYNARLARSA TRANSFER ÜCRETİ ALACAKLAR.
- MEHMET EKŞİ, NECDET, BORA VE ELAZIĞSPORLU ULVİ BEŞİKTAŞ'LI OLDU ALTAY'LI AKİF DE SATIŞTAN ALINACAK
- GALATASARAY TRABZONSPOR'LU ORHAN, EDİRNESPOR'LU İBRAHİM, SARIYERLİ OĞUZ VE HAYDAR'LA SÖZLEŞME İMZALADI

Bora, Ulvi, Mehmet Ekşi ve Necdet Beşiktaş'lı oldular

İlk günün hovardası Beşiktaş oldu

Transfer dün resmen açıldı.. Su gibi para aktı, ama sonucunda kazanan kulüpler, kaybeden ise maliyeciler oldu.

Daha önce gazetelerde bizzat yöneticiler tarafından açıklanan transfer ücretleri sözleşmelere yansımadı.. Bunun sonucunda futbolcular açıklanan transfer ücretleri sözleşmelere yansımadı.. Bunun sonucunda futbolcular açıktan para alırken, maliye de bu arada vergi kaybına uğradı. Bu transferlerde ise gerçek parsayı, futbolcuları «esir tüccarı» gibi satan kulüpler kaptı...

BEŞİKTAŞ'TA DURUM

Beşiktaş Kulübü'ne futbolcu ve yöneticilerden önce taraftarlar geldi. Siyah - Beyazlı taraftarlar yeni transferlere büyük sevgi gösterisinde bulunurken yöneticiler «Biz görevimizi yaptık. Şampiyon olmak amacındayız.. Bu kadar fedakârlığın ürününü almak hakkımızdır» derken, yeni transferler bu sözleri gülümseyerek dinlediler.

Sıra imzaların atılmasına geldi. Daha önce tüm gazetelere bol bol demeç veren yöneticiler her nasılsa bu sözlerini sözleşmeye aktarmadılar. Örneğin Mehmet Ekşi ve Necdet'e 5 milyon lira verildi. Oysa sözleşmede birer milyon yazıldı. Yine Altay'dan alınan Bora'ya 1.5 milyon lira ödendi, onun da sözleşmesine 700 bin lira yazıldı... Elazığspor'dan alınan Ulvi 500 bin liraya transfer edildi, bu futbolcunun sözleşmesinde 50 bin lira yazıldı... İç transferde ise Samet 1 milyon 250 bin liraya anlaştı. Ama bu futbolcunun da sözleşmesine 400 bin lira yazıldı...

Bu durumu yöneticilere ilettiğimiz zaman aldığımız yanıt hayli ilginçti:

«Ne yani, bunu tüm kulüpler yapıyor.. Biz yapınca suç mu oluyor?»

Yani bal gibi vergi kaçırılıyor, bu durumu da yöneticiler «Ne yani suç mu işledik» diye yanıtlıyordu.. Pes doğrusu...

FENERBAHÇE'DE DURUM

Fenerbahçe'de ise durum daha ilginçti.. Şekerspor'dan transfer edilen Selçuk, Yaşar ve Trabzonspor'dan alınan Serdar'a ödenen para bir türdü açıklanamadı. Açıklanmayanlar bununla da kalmıyor şöhretli futbolcularının sözleşmelerini 500 bin liraya uzatıyordu.. Fenerbahçe'li yöneticiler bu sözlerinin arkasından «İsteyen kalır, isteyen gider» derken gerçekleri sakladılar. Zira yöneticiler Alpaslan, Cemil, Zafer, Bahri ve Şevki'ye oynarlarsa ücret ödeneceğini açıkladı.

Tuna, Coşkun, Fuat, Yenal, İbrahim, İsmail 500 bin liraya imza atarlarken Fenerbahçe'li yöneticiler eşit ücret politikası yaparken yeni bir yöntem getirdi.. Bu uygulama fiks tarifeydi.. Herkese eşit ücret. Ama gerçek bu değildi.. Fenerbahçe de gerçek olan her futbolcunun bedelinin değişik olduğu ve bu düzenin de yıllardır sürdüğüydü.

GALATASAY'DA DURUM

Galatasaray öncelikle iç transfer sorununu çözümledi. Sözleşmesi biten Cüneyt (800 bin), Güngör (1 milyon), Erdoğan 1 milyon), Turgay 500 bin), Gürcan 800 bin) ve Gökmen (400 bin) alarak yeni sözleşmeler yaptılar.

Böylelikle iç transfer sorununu çözümleyen Galatasaray dış transfer olarak önce Trabzonspor'lu Orhan'ı (4 milyon Trabzon'a, 1 milyon Orhan'a toplam 5 milyona) aldı. Daha sonra Edirnespor'lu İbrahim'i 1 milyon 500 bin liraya . Galatasaray'lı yaptı. Bu transferde İbrahim 700 bin lira aldı. Ayrıca Amatör Kümeden Esenler'li Aydoğan'ı ve Y. Tabya'lı Mehmet'i de 150'şer bin liraya kadorsuna kattı. Sırada Sarıyerli iki futbolcu vardı. Oğuz ve Haydar'a kulüpleriyle birlikte toplam 2 milyon 500 bin lira ödendi.

Bu arada ilgililerden alınan bilgiye göre Orduspor'lu Kemal Antalya'dan bugün İstanbul'a gelerek Sarı - Kırmızılı takımla sözleşme yapacak.

ALTAY 7 FUTBOLCU İLE ANLAŞTI

İZMİR — Bora ve Akif'i Beşiktaş'a veren Altay Siyah - Beyazlı takımdan Arda, Kemal ve Şaban'ı aldı. Göztepe'li K. Zafer ile de anlaşan Altay iç transfer sorununu da çözümledi. Altay'ın dün sözleşme imzaladığı futbolcular şunlar:

Hüseyin, Ethem, Ümit, Sabahattin, Zafer, Şeref, Murat, K. Murat, Nevruz ve Mustafa.

GÖZTEPE TRANSFERDE HIZLIYDI

İZMİR — Göztepe Fenerbahçe'den Bülent Erhan ve İsmet ile dün sözleşme imzaladı. Göztepe'nin anlaşma yaptığı öteki futbolcular şöyle:

Muharrem (Taçspor), Kadir, Cemal (Manisaspor), Kâzım (Balıkesirspor), Sadettin, Doğan, İrfan (İç transfer).

ANKARAGÜCÜ DURGUN...

ANKARA — Ankaragücü transfere durgun girdi. Dış transfer yapmayan Ankaragücü iç transferde Erdoğan ve Tanerle anlaşma sağladı.

ADANASPOR, TRANSFERE ANKARA'DA GİRDİ...

ANKARA — Adanaspor Cemal Soyoğlu ile anlaşarak antrenör sorununu çözümledi. Başkentte transfer girişiminde bulunan Adanaspor Ankaragücü'nden Ayhan, Haluk, Nazmi, Şekerspor'dan Cüneyt ve Gençlerbirliğinden Namık'ı almak için girişimde bulundu.

DİĞER TRANSFER HABERLERİ 7. SAYFADA

Yeni Galatasaray'lılar Gökmen ve Cüneyt'le görülüyorlar

Türkiye Gençler Halter Birinciliği sona erdi

- 11 kentten 78 haltercinin katıldığı Türkiye Birinciliğinde 56 kiloda Nida Topraktaş, 180 kilo kaldırarak Türkiye rekoru kırdı. Konya ise takım halinde birinci oldu

K. Maraş (AA) — Gençlik ve Spor Bakanlığı Halter Federasyonunca K. Maraş'ta düzenlenen 1979 Gençler Türkiye Halter Şampiyonası sona erdi.

Toplam 11 kentten 78 haltercinin katıldığı Gençler Türkiye Halter Takım Birinciliğinin ilk gününde K. Maraş bölgesinden 56 kiloda Nida Topaktaş 180 kilo kaldırarak Türkiye rekoru kırdı. Türkiye Gençler Halter Takım Şampiyonası puanlamasında Konya bölgesi birinci, Adana bölgesi ikinci, K. Maraş bölgesi üçüncü ve Sivas bölgesi dördüncü oldu.

Gençler Türkiye Halter Takım Birincilikleri Yarışmaları teknik sonuçları şöyle:

52 kilo: Murat Aslan (Ağrı) 165 kilo, 56 kilo: Nida Topaktaş (K. Maraş) 180 kilo, 60 kilo: Rahim Kurtuluş (Ankara) 202,5 kilo, 67,5 kilo: Mehmet Erol (Konya), 200 kilo, 75 kilo: Yusuf Dalgınlı (Adana), 215 kilo: 82,5 kilo: İbrahim Sezici (Konya) 215 kilo, 90 kilo: Hüseyin Akkaya (Sivas) 210 kilo, 100 kilo: Cahit Güntel (Sivas), 150 kilo, 110 kilo: Zeynel Uçkara (İçel) 150 kilo, ağır: Ertan Çevikas (İçel) 160 kilo.»

PAN-AMERİKAN OYUNLARI BAŞLADI

Pan - Amerikan Oyunları Kosta Rika'nın başkenti San Jose kentinde başladı. Oyunlara hemen hemen tüm Amerika katısı ülkelerinin katıldığı açıklandı. Bilindiği gibi Küba'lı sporcular bu oyunlarda kazandıkları başarıları Nikaragua halkına ithaf edeceklerini bildirmişlerdi. Yarışmalarda birincilik için Küba ve ABD'nin çekişecekleri bildiriliyor. Küba'lı sporcular amaçlarının ABD takımını geçmek olduğunu söylediler.

Balkan Şampiyonasına katılacak Ulusal Tenis Takımımız çalışmalarını sürdürüyor

Ankara (A.A.) — Balkan Tenis Şampiyonasına katılacak Ulusal Tenis Takımımızın Ankara'daki kamp çalışmaları sürmektedir.

Ankara Tenis Kortlarında 4-8 Temmuz tarihleri arasında yapılacak olan Balkan Tenis Şampiyonasına katılacak olan Ulusal Tenis takımımızın antrenörlüğünü Nazmi Bari yapmaktadır.

Bulgaristan, Romanya, Yugoslavya ve Yunanistan'ın bayan ve erkek takımlarının katılacağı şampiyona ile ilgili olarak A.A. Muhabirine görüşlerini açıklayan Ulusal Tenis takımımızın Antrenörü Nazmi Bari şunları söyledi: «Sekiz tenisciden kurulu takımımızın form durumu iyidir. Kendi ülkemizde düzenlenen şampiyonadan iyi bir sonuçla ayrılmak istiyoruz».

Balkan tenis şampiyonasında takımımızı şu sporcular temsil edecektir: Büyük bayanlar: Yasemin Sabutay, Rozi Belkova, Müge Özgener, Yeşmi Oğuz. Büyük erkekler: Bülent Altınkaya, Kemal Anba, Hakkı Özgene, Oğuzhan Eroğlu.

Ulusal Genç Atletizm Takımı belirlendi

Ankara (Politika) — Bulgaristan'ın Yanbolu kentinde yapılan Balkan Şampiyonası'na katılacak Ulusal Genç Atletizm Takımı aday kadrosu Ankara'daki Türkiye Şampiyonası'ndan sonra açıklandı.

Balkan Şampiyonasına katılacak Genç Milli Atletizm Takımının aday kadrosuna ise şu sporcular çağrılmıştır:

«Yaman Tekant, Önder Toker, Ufuk Geldişen, O. Remzi Tülek, Murat Akman, Şefik Bayer, Erol Hazer, Gürsel Akay (İstanbul), Sinan Alaağaç (Eskişehir), Mehmet Güran (Denizli), Tayfun Dağlı, Muctaba Apaydın, Esen Özgeren, Semra Dille (İzmir), İbrahim Doğan, İsak Kaya (Ağrı), Mithat Tonbak, Ferruk Okay, Şule Turan, Nurten Keskin, Nurten Kara, Deniz Ataç, Gül Teksöy (Ankara), Nedime Şahin (Mersin)»

Uluslararası antrenör semineri İzmir de başladı

İzmir (AA) — 11. Uluslararası Futbol Antrenör Semineri dün sabah Futbol Federasyonu Başkanı Cemal Saltık'ın konuşmasıyla çalışmalarına başladı.

Büyük Efes Oteli Petek salonunda 100'den fazla antrenör ve spor adamının izlediği seminerin açış konuşmasında Federasyon Başkanı Cemal Saltık, Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur ile Beden Terbiyesi Genel Müdür V. Ergun Aymergen'in başarı dileklerini ileterek, «Seyirciden futbolcuya, yöneticiden antrenöre değin Türk sporunun çözüm bekleyen ve eğitim yönünden noksan olan sorunlarını ele alarak amaca ulaşmaya çalışacağız» dedi.

REKORTMEN ATLETLER BİRBİRLERİYLE EVLENİYOR

Ankara — Rekortmen atletlerimizin büyük bir bölümünün yıllar öncesi başlatılan geleneği bozmayarak birbirleriyle evlendikleri öğrenildi.

Atletizm Federasyonu eski başkanlarından Naili Moran'ın yine bir atlet olan bayan Tulya ile başlattığı evlilik bugüne değin aksatılmadan sürdürüldü.

Halen Atletizm Federasyonu Başkanlığı yapmakta olan Jerji Fıratlı da Güler hanımla hayatını birleştirerek uygulamayı sürdürenler arasında yer aldı.

Atlet olan eşleriyle evlenen ünlü rekortmenler şunlardır:

«Cahit Önel - Aydan Önel (Onur), Ahmet Akbaş - Gül Akbaş (Çıray), Oktay Şensoy - Çiçek Şensoy (Solon), Hikmet Kendeydi - Ayden Kendeydi (Yüksel), Soner Coşar - Tansu Coşar (Ricenal), Yıldıray Pagda - Birsen Pagda (Pehriz), Fahir Özgüden - Sıray Özgüden (Arca), Muharrem Dalkılıç - Suude Dalkılıç (Koçgil), Mehmet Tümkan - Çiğdem Tümkan (Başaran), Aşkın Tuna - Zafer Tuna (Çekirge), Akın Taşkent - Meral Taşkent (Bayram), Safter Karaağlar - Zeynep Karaağlar (İştenhiçkorkmaz), Kemal Tüzüner - Arzu Tüzüner (Öpülmüş), İlhan Öktem - Müfide Öktem, İhsan Duygulu - Alev Duygulu (Tanyel), Temel Erbek - Mine Erbek (İncekaş), İlker Çetin - Neşe Çetin (Karatepe), Özcan Kutlu - Ülker Kutlu (Atlı), Bülent Targu (Özbayer), Musa Kalemoğlu - Necle Kalemoğlu (Berber).

Önümüzdeki günlerde nikâh memuruna başvuracak rekortmen atletlerimizin diğeri ise şunlardır:

«Sermet Timurlenk - Ayşe Özkol, Nejdet Ayaz - Gülten Keskin, Osman Nuri Ünivar - Sevilay Uyanık, Volkan Tanrıcan - Nuran Dağ, Erol Şişko - Sibel Gür, Tayfun Esmer - Sevinç Çetin.»

Transfer.. Transfer..

Bahtiyar 3.5 milyona Bursa'da

BURSA — Bursaspor, Eskişehirspor santraforu Bahtiyar'ı 3.5 milyon liraya transfer etti. Öte yandan Necdet Niş'te sözleşme imzaladı.

Bursaspor'da iç transfer sözleşmesi yapan futbolcular şunlardır:

B. Sinan (700 bin), Sedat (2) (400 bin), Sedat (3) (2.5 milyon), Özer (500 bin), ve Recai (400 bin).

İzmirspor üç futbolcu aldı

İZMİR — İzmirspor, İskenderun Şahlispor'dan Ulusal amatör futbolcu Hayrettin'i, Menemenspor'dan Adnan'ı, Sarayköy'den Nazmı'yı transfer ederken, altı futbolcusunu satışa çıkardı.

Altınordu 8 futbolcu ile anlaştı

İZMİR — Altınordu sözleşmesi sona eren 3 futbolcusu ile anlaşırken 8 futbolcu da transfer etti. Kaleci Ercan, savunma futbolcusu Erdal ve Ertuğrul ile anlaştı. Altınordu'nun transfer ettiği futbolcular şunlar:

Raşit (Muğlaspor), Ali (Kuşadası Gençlik), Remzi (Zonguldak), Kemal, Veysel (Karşıyaka), Sadullah (Akhisarspor), Ali (İzmir PTT), Enver (Altay).

KIBRIS'TA İŞADAMLARININ «KEPENK İNDİRME» EYLEMLERİ BİTTİ

LEFKOŞE (AA) — Kıbrıs'ın Türk kesiminde hükümetin 108 çeşit ticaret eşyasının Türkiye dışındaki üçüncü ülkelerden ithalatını yasaklaması üzerine 28 Haziran'da Ticaret Odasında başlatılan «kepenk indirme» eylemi, dün sabah kaldırıldı.

Lefkoşe, Girne, Gazi Mağosa ve Güzelyurt'ta oda üyesi işadamları dün sabah işyerlerini açtılar.

Eylem, iktidardaki Ulusal Birlik Partisi'nin Başbakan ile bir görüşme yapması için Ticaret Odasına çağrıda bulunması üzerine kaldırıldı. Oda Yönetim Kurulu ile KTFD Başbakanı arasında, bir dizi toplantının ilki başladı.

Ticaret Odası, başlatılan dialoğun olumlu bir şekilde gelişmemesi ve hükümet kanadından iyi niyetli yaklaşım gelmemesi halinde yeni eylem şekillerini belirlemekte kendini serbest sayacağını bir bildiri ile açıkladı. Kıbrıs'ta kepenk indirme eylemi kaldırılırken işçi ve memurların dışında ise işlemlerine verilen araya bir süre daha sürdürecekleri açıkladı.

NAKLİYE İLANI

Türkiye Zirai Donatım Kurumu Malatya Bölge Müdürlüğü tarafından nakliye yaptırılacaktır

Elazığ/Sivrice Gübre Fabrikasından 16.500 ton kimyevi gübre muhtelif mahallere nakledilecektir.

Şartnamesi, Malatya, Ankara, İstanbul, Kayseri, Kastamonu, İskenderun Bölge Müdürlükleri ile Elazığ Şube Müdürlüğünde temin edilebilir.

Kapalı teklifler 12.7.1979 Perşembe günü saat 13.00'e kadar Malatya Bölge Müdürlüğüne verilmiş olacaktır.

Kurumumuz ihaleyi yapıp yapmamakta veya işi dilediğine vermekte serbesttir.

(Basın: 17477) — 1757

İSTANBUL BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN

1 — Kadıköy, Caferağa mahallesi, Kadıköy - Pendik minibüs durağı yanında ilişik krokide belirtilen yerde kurulacak 2. nci tip satış büfesi aylık 15.000.— liradan 3 yıl müddetle ihale olunacaktır. İlk teminatı 10.800.— liradır. (Emlâk ve İstimlâk Müdürlüğünde 1800 kr.)

3 — Üsküdar İskele Meydanı tretuvar üzerinde kurulacak 2.nci tip satış büfesi aylık 10.000.— liradan 2 yıl müddetle ihale olunacaktır. İlk teminatı 7.200.— liradır. (Emlâk ve İstimlâk Müdürlüğünde 1200 kr.)

3 — Beyoğlu, Taksim Abdülhakhamit caddesi üzerinde ilişik krokide belirtilen yerde kurulacak 2. nci tip satış büfesi aylık 6000.— liradan 2 yıl müddetle ihale olunacaktır. İlk teminatı 4320.— liradır. (Emlâk ve İstimlâk Müdürlüğünde 720 kr.)

4 — Karaağaç Kurumları Müdürlüğünde mevcut büfenin işletilmesi işi yıllık 60.000.— liradan 2 yıl müddetle ihale olunacaktır. İlk teminatı 3600.— liradır. (Karaağaç Kurumları Müdürlüğünde 600 kr.)

5 — Beyoğlu Belediye Şube Müdürlüğü asansörünün bakım işi 87.000.— liralık keşif bedeli dahilinde ihale olunacaktır. İlk teminatı 2610.— liradır. (Fen İşleri Müdürlüğünde 435 kr.)

6 — Zeynep Kamil Hastahanesinde birikecek yemek artıkları 45.625.— liralık muhammen bedel üzerinden satılacaktır. İlk teminatı 1368.75 liradır. (Levazım Md. 228 kr.)

Tahmin, kira bedel ve süreleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler 13 Temmuz 1979 Cuma günü saat 11'de Belediye Sarayında toplanan Belediye Encümeninde 5. nci iş açık eksiltme diğerleri açık arttırma usulü ile şartnameleri veçhile ayrı ayrı ihale olunacaktır. Şartnameleri hizalarında yazılı Müdürlüklerde bedelsiz olarak görülecek veya tesbit olunan ücretleri mukabilinde satın alınacaktır.

İhalelere iştirak etmek istiyenlerin ilk teminat makbuz veya banka teminat mektupları ile (5. nci iş için 1979 yılı Ticaret Odası vesikası veya bağlı oldukları dernek belgeleri ile eksiltme şartnamesinin 5. nci maddesinde belirtildiği üzere ihale, müracaat ve tatil günleri hariç 5 gün evvel Belediye Başkanlığına müracaatla alacakları ihaleye iştirak belgelerini ve (1-2 ve 3. ncü işler için özel şartnamenin 25. nci maddesinde belirtildiği üzere Belediye Başkanlığına müracaatla alacakları ihaleye iştirak belgelerini) havi olarak muayyen gün ve saatte Belediye Encümeninde hazır bulunmaları lâzımdır.

(Basın: 17330) — 1736

ANKARA 1. NO.LU JANDARMA SATINALMA KOMİSYON BAŞKANLIĞINDAN

Jandarma birlikleri ihtiyacı için aşağıda cins, miktarı, M. bedeli, G. teminatları yazılı iki kalem yiyecek maddesi ile kömür nakliyesi işi 2190 sayılı kanunun 31. nci maddesi gereğince kapalı zarf usulü ile eksiltmeleri hizalarında gösterilen gün ve saatlerde ANKARA - ANITTEPE 1. Nolu J. Sat. Al. Kom. Bşk.lığında yapılacaktır. Buna ait şartname ve evsafları J. Sat. Al. Kom. Bşk.lığında görülebilir. İsteklilerin kanuni şekilde tanzim edecekleri teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz karşılığı Komisyon Bşk.lığına vermeleri gerekir. Postadaki gecikmeler ve telgrafla yapılan müracaatlar kabul edilmez.

Cinsi	Miktarı	M. Bedeli Lira	G. Teminatı Lira	İhale Gün ve Saati
Tel Kadayıf.	13.000 Kilo	390.000	34.200	19 Temmuz 1979 Perşembe günü saat 11.00'de
Yufka.	25.000 Kilo	750.000		
Linyit Kömür Nakli	750.000 Kilo	262.500	7.875	19 Temmuz 1979 Perşembe günü saat 15.00'de

(Basın: 17443) — 1746

Doğan Öz'ün

(Baştarafı 1. Sayfa'da) taalasını okuyan Askeri Savcı, sanık Çiftçi'nin ölüm cezası ile cezalandırılmasını istedi.

Askeri Mahkemedeki duruşmada, Doğan Öz'ün eşi Hatice Öz ve müdahil avukatları hazır bulundular. Bu arada, Askeri Savcının esas hakkındaki mütaalasını okumasından sonra söz alan sanık avukatlarından Aydemir Karabatak, müdahil avukatlarının görüşleri ile Askeri Savcının mütaalasında belirttiği iddiaları reddederek, yazılı savunma hazırlamaları için süre tanınmasını istedi.

Duruşmada, esas hakkındaki mütaalasını okuyan savcı, sanık İbrahim Çiftçi'nin 19 Ocak 1978 günü Ankara'da öldürülen sol görüşlü Levent Özyörük olayından sonra, bu soruşturmayı sürdüren Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ün Site Yurdunda arama yaptırması ve Ülkü Ocaklarının kapatılmasını istemesi sonucu, sanık İbrahim Çiftçi ve arkadaşları Hüseyin Kocabaş, Hüseyin Demirel'in 24 Mart 1978 günü Doğan Öz'ü öldürdüklerinin dosyadaki belgeler ve görgü tanıklarının ifadelerinden anlaşıldığını söyledi.

Askeri Savcı mütaalasında, sanık Çiftçi'nin TCK'nun 149/2 maddesinde belirtilen suçu işlediğinin saptandığını belirterek TCK'nun 149/2. 33. ve 173 maddesi uyarınca, ölüm cezası ile cezalandırılmasını istedi.

Mahkeme heyeti, sanık avukatlarının yazılı savunmalarını hazırlamaları için, duruşmayı bir başka güne erteledi.

TRT

(Baştarafı 1. Sayfa'da) buluyor. Kurumun personeline ödediği ücret ise 55 milyon lira dolayında. Fazla çalışma ücretleri ise ayda 2 milyon lirayı buluyor.

Kurumun ödemediği temmuz ayı ikramiyeleri 30 milyon lira dolaylarında. Yalnız ayda 67 milyon liraya yakın reklam geliri elde eden TRT Kurumu'nun 32 milyon liraya varan fazla çalışma ücreti ve ikramiyeleri vermemesi personel arasında huzursuzluk yarattı.

TRT personeli daha önceleri fazla çalışma ücretlerinin bir sonraki ayın 15'ine kadar ödendiğini, Mayıs ayından kalan fazla çalışma ücretlerinin Haziran'ın 15'inde ödenmesi gerekirken bugüne değin ödenmediğini belirttiler.

Bir evin

(Baştarafı 1. Sayfa'da) sını bu örgüte verdiklerini söylediğini belirtti.

Emniyet Müdürlüğü İkinci Şube yetkilileri son olarak Erenköy'de emekli bir yarbayın evine girerek gasp yapan ve daha sonra da evin kızına tecavüz eden 10 kişilik şebekenin ikişer ya da üçer kişilik gruplar halinde çalıştıklarını ve şebeke elemanlarından dördünün öğrenci olduklarını söyledi.

10 gün önce Kartal Mezarlık mevkiinde şebekenin iki elemanının kaza ekibi tarafından kıstırılarak silahlı çatışma sonunda yakalanmasından sonra seri bir operasyona girişen İkinci Şube Gasp Masası ekipleri, aynı gece şebekeye mensup üç kişiyi de Kartal Ankara Caddesi üzerinde bulunan Motel Erdim'i soyarken suçüstü yakaladılar.

Emniyet İkinci Şube yetkilileri Kadıköy bölgesinde 21 gasp olayının sanıkları olduğu belirlenen şebekenin beş elemanının yakalandığını, öteki beş elemanın da arandığını söylediler.

Yakalanan şebeke elemanlarından Erdal Çakır, Hamdi Altınezen ve Ahmet Seçkin'in işçi, Osman Şener'in Atatürk Eğitim Enstitüsü, Ali Aydoğan'ın ise Darende Lisesi öğrencisi olduğu açıklandı

Şebekenin aranan beş elemanından Suat Belen'in Malatya Atatürk Lisesi, Bayram Esmertaş'ın Darende Lisesi öğrencisi, İbrahim Kabalak, İlyas Ekşi ve soyadı saptanamayan Hasan adındaki kişinin de işsiz olduğu belirtildi.

Türkeş olayların sıkıyönetimin boyunu aştığını yineledi

Haber Merkezi — MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, partisinin Genel İdare Kurulu'nun dünkü toplantısında yaptığı konuşmada, bir gün önce söylediği «Terör sıkıyönetimi aşacak güce ulaştı» yolundaki sözlerini yineleyerek, «Komünistler sıkıyönetime karşı sindirme eylemine girmişlerdir» dedi. Türkeş, Genel İdare Kurulu'nun bildirisini özetle şöyle açıkladı:

«İçinde bulunduğumuz çok ağır şartlar ve komünist bölücü terörün ulaştığı iç harp boyutları, her partiden, her inançtan, her bölgeden vatandaşlarımız arasında köklü ve gerçekçi bir barış ve birleşme temelinin sağlanmasını ve ülkemizde siyasi tansiyonun düşürülmesini zaruri hale getirmektedir.»

Türkeş, daha sonra sorulara yanıt verdi ve «Asgari müştereklerde davranış birliğine çağrı ve bu asgari müştereklerin Anayasanın başlangıç ilkelerinde yer aldığı» cümlesinin içeriğini soran bir gazeteciye şu yanıtı verdi:

«Siyasi partiler başta olmak üzere, bütün dernek ve vatandaşların bağlı oldukları kuruluşlar, asgari müştereklerin tesbiti ve bunların birlikte savunulması, Türkiye Cumhuriyet Anayasası'nın baştarafında yer alan ilkeler, bütün Anayasa'nın içeriğidir. Bunları hep beraber savunmak zorundayız. Anarşi, bu ilkeleri kaldırmak, çok partili demokrasi rejimini yıkmak gayesi gütmektedir. İyi niyetli tekliflere her zaman açığız. Siyasi partilerin medeni münasebetler içerisinde bulunmalarını şart saydık.»

TSİP, TİP'in

(Baştarafı 1. Sayfa'da) me ve somut realiteye aykırı, soyut bir slogan» olarak niteledi.» TSİP Genel Sekreteri aynı açıklamada, TİP'i, kendisi dışındaki sosyalistlere yaptığı ittihak çağrılarını, birlik ve birleşme gibi göstermekten vazgeçmesini de istedi.

TİP'in kendilerine ilettiği önerinin özünü, «TSİP bir kongre toplayıp kendini feshetsin ve TİP'e katılma kararı alsın. Ardından da TİP bir kongre toplasın, TSİP'ten gelenleri kabul etsin ve TİP yönetiminde onlara da birkaç iskemle versin» biçiminde yorumladıklarını belirtti. Yusufoğlu bu tutumun birleşmeyi değil pazarlıkları öngördüğünü bildirerek «bu ittihak protokolünü birlikçi değil, grupçu» bulduklarını ve bu yüzden de reddettiklerini söyledi.

Dünya

(Baştarafı 1. Sayfa'da) etkinliği arttırmayı ve maliyetleri düşürmeyi amaçlayan proje için Dünya Bankası'ndan kredinin vadesi, 4 yılı ödemesiz devre olmak üzere 17 yıl, faizi ise yüzde 7.9'dur.

75 milyon dolar tutarında kredi sağlanan ikinci proje olan limanlar ıslah projesinin toplam maliyeti 155.6 milyon dolar Denizcilik Bankası ve TCDD'nin Liman İşletmelerinde, mevcut liman alt yapılarının etkinliğini artırarak, özellikle genel kargo için 1985 yılına kadar yeterli liman kapasitesi sağlamayı amaçlayan proje, yükleme ve boşaltma teçhizatı, araçlar ve yedek parça sağlanması, açık ve kapalı depo alanlarının genişletilmesi konularında eğitim hizmetlerini de kapsıyor.

Elektrikli

(Baştarafı 1. Sayfa'da) larına resmi olarak zam yapılmamıştı.

Ardı ardına gelen zamların kendilerini şaşkına çevirdiğini söyleyen bazı küçük bayiler, «Zamlar stokçuların işine yarıyor. Biz elimizdekini tutamıyoruz, hemen satıp paraya çevirmek zorundayız. Büyük bayilerin ise böyle bir sorunları yok, onlar bekleterek kazanıyorlar» şeklinde konuştular.

Zamların birbirini izlemesi ve fiyatların alabildiğine yükselmesi özellikle elektrikli ev aletleriyle ilgili taksitli satışların durmasına da yol açtı.

Soda

(Baştarafı 1. Sayfa'da) mandoların yerleştirildiğinin yeni bir kanıtı olarak gösteriliyor.

GÖRÜŞME BUGÜN

Öte yandan soda işçilerinin Mersin'den Ankara'ya yaptıkları yürüyüş sonucu ilerici parlamenterlerin devreye girmesiyle harekete geçen hükümet yetkilileri ile işçi ve işveren temsilcileri bugün biraraya geliyor. Soda işçilerinin yürüyüşe geçmesine ve ilerici parlamenterlerin olayları hükümet yetkililerine anlatmalarına kadar işveren tarafından yanlış bilgilendirilen Başbakanın görevlendirdiği üç bakanın işçi ve işveren temsilcileriyle yapacağı toplantıdan olumlu bir sonuç alınması halinde toplu sözleşme görüşmelerine yeniden başlanması bekleniyor.

Çorum İSTA Muhabiri Bafra'da öldürüldü

Haber Merkezi — Çorum İlerici Gençler Derneği üyesi ve İSTA Haber Ajansı'nın Çorum muhabiri Atilla Çelebi, önceki gün bir iş için geldiği Bafra'da komandoların kurduğu bir pusuda kurşunlanarak öldürüldü. İGD üyesi Atila Çelebi'nin öldürülmesiyle Bafra'da bir hafta içinde komandolarca öldürülen ilericilerin sayısı üçe yükseldi. Bundan bir süre önce SGB üyesi bir genci kurşunlayarak öldüren faşist komandolar onun ardından TÖB-DER üyesi bir öğretmeni yaylım ateşine tutarak öldürmüşlerdi.

CİNAYETİ TERTİPLEYENLER...

Atila Çelebi'yi vuranların Bayram ve Mustafa Elitok adlı kardeş komandolar olduğu bildirildi. Cinayet sanığı Mustafa Elitok yakalandı. Bu arada Bafra Belediye Başkanı Sefer Teker'in ilçedeki komandolara elinden gelen yardımı yaptığı, Ahmet Kuru Mahmutoğlu, Hüseyin Ünlü ve Cemal Bayraktar adlı işadamlarıyla işbirliği içinde olduğu öğrenildi. İGD üyesi Atila Çelebi'yi öldürmeyi tertipleyenler arasında şu kişilerin isimleri bulunuyor: Baha Sertkaya (Tekel'de işçi) «Takoz» lakabıyla anılan Mustafa Güneş (Bu kişinin Atila Çelebi'nin ölüp ölmediğini anlamak için hastaneye kontrole gittiği bildiriliyor) Bundan bir süre önce de Bafra TÖB-DER şubesi bombalanmış ve bombalama olayında Belediye Başkanı Sefer Teker'in makam arabasının kullanıldığı saptanmıştı.

Faşist komandolar tarafından öldürülen İGD üyesi ve İSTA Haber Ajansı Çorum Muhabiri Atila Çelebi'nin cenazesinin arkadaşları tarafından kaldırıldığı bildirildi.

ÇANAKKALE'DE

Gelibolu'da Belediye Başkanvekilinin düğününden dönmekte olan komandoların ilericilerin kaldığı kampa silahlı baskın düzenlemeleriyle ilgili görülen 5 kişi tutuklandı.

Çanakkale Emniyet Müdürlüğünden verilen bilgiye göre, ilerici kişilerin bulunduğu kampın önünde slogan atan komandolardan Reşat Alamur'un tahriki ile kampa ateş açıldı ve plaj bekçisi Hüseyin Çardak yaralandı.

Olaydan sonra çatışmaya karıştığı öne sürülenlerin evlerinde yapılan aramalarda dört tabanca ve çok sayıda mermi ele geçirildi.

Ağır yaralanan plaj bekçisi Hüseyin Çardak'ın durumu ciddiyetini koruyor.

ANKARA'DA

● İzmir Caddesi Fevzi Çakmak Sokakta genellikle ilericilerin oturduğu bir lokali basan sıkıyönetim görevlileri yaptıkları aramadan sonra İlerici Gençler Derneği Genel Yönetim Kurulu üyesi Aygun Yıldızdoğan'ı gözaltına aldılar.

Önceki gün akşam saatlerinde yapılan aramadan sonra gerekçe göstermeksizin gözaltına alınan Yıldızdoğan'ın, önce Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne sonra da Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'na götürüldüğü öğrenildi.

SAMSUN'DA

● Samsun'un Ulugazi mahallesindeki TÖB-DER binasından çıkmakta olan Ekeköy Lisesi öğretmeni Hasan Sarı komandoların saldırısına uğradı. Hasan Sarı silahlı saldırıdan yara almadan kurtuldu.

Olayla ilgili olarak Dursun Saraç ile Necmi adlı iki komando yakalanarak gözaltına alındı.

SAKARYA'DA

● Sakarya ili merkez Söğütlü bucağına bağlı Beyli Kışla köyü Türk Bayırı ormanında önceki gün saat 19.00 sıralarında bir erkek cesedi bulundu.

Yapılan soruşturma sonucunda başına sert bir cisimle vurularak öldürülen kişinin aynı köyden Rasim Gület olduğu belirlendi.

ANTALYA'DA

● Antalya'da Hüseyin Yılmaz adlı ilerici bir genç, kentin en merkezi yeri sayılan ESO binası önünde üç komando tarafından tabanca ile yaralandı.

ADANA'DA

● Silahlı 4 kişi, dün İş Bankası Reşatbey Şubesini soydu ve vezneden yaklaşık 600 bin lira para alarak kaçtı.

TARSUS'TA

Tarsus ilçesinde önceki gece saat 21.30 sularında seyyar satıcılık yapan Ramazan Kara adındaki bir şahıs kimliği bilinmeyen kişilerce bir kahvehane önünde tabancayla vurularak öldürüldü.

Ramazan Kara'yı öldüren kişiler olaydan sonra kaçtılar. Olaydan sonra soruşturma sürdürülüyor.

İşgüzar

(Baştarı: 1 nci Sayfada.) pıldığını iddia ettiği gayrimenkul alımı kendi yetkilerine giren bir konudur. Her iki gayrimenkul alımında da kendi imzası vardır. Eğer yolsuzluk var idiyse, neden kurul kararına karşı çıkarak muhalefet şerhi koymadı, esas hesap sorulacak insanların başında bu tip yöneticiler gelmektedir.

Kendisini çok kısa sürede amorti edecek ilaç fabrikasının alınmasına karşı çıkanlar, elbetteki kendi temsil ettiği çıkar çevrelerinin menfaatlerini her şeyin üstünde tutarak kendilerini tatlı kârlardan mahrum bırakanı suçlayacaklardır.»

Korutürk

(Baştarı: 1 nci Sayfada.) den tesise çalışmalarını» istedi.

Cumhurbaşkanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinden yapılan açıklamaya göre Korutürk, mesajında şöyle dedi:

«Ülkemizde hakim olan hür demokratik parlamenter rejimin yıkılmasına yönelik anarşik olaylar [illegible] günlerde yargı organlarına ilâveten siyasi partileri sendikaları dernekleri ve bunların yönetici ve mensuplarını hedef almıştır.

Anarşi bu kuruluşlar arasındaki çekişmeyi sözden silâha intikal ettirebildiği ölçüde gayesine daha kısa yoldan ve daha süratle ulaşabileceği hesabı içindedir.

Hangi siyasi parti veya hangi siyasi koalisyon iktidarda olursa olsun hür demokratik rejimin yıkılıp değişmesi halinde başta siyasi partiler olmak üzere çoğulcu demokrasinin bütün kuruluşları kendilerinin bugünkü nizamda sahip oldukları serbestiyi kaybedeceklerdir.

Varlıklarını sürdürebilmek için bütün bu kuruluşların kendi aralarında bir süredir maalesef kaybetmiş oldukları temas ve diyaloğu mümkün olan uygun ölçüler de süratle yeniden tesise çalışmaları konusu ulus yararına hayati bir önem kazanmıştır.

Bu temas ve diyalog demokratik kuruluşlarımızın «var olmak veya olmamak» sorunu haline gelmiştir.

Bugün İçişleri Bakanı Sayın Hasan Fehmi Güneş'i davet ederek son olaylar hakkında kendisinden bilgi aldım. Hemen belirtmeliyim ki devlet gücü hak ve nizam bu savaşta galip gelecektir.

Memleketin muhtaç olduğu huzur ve sükûn için, hür demokratik rejimin selâmeti için, bütün siyasi partiler hiç değilse genel bir anlayış içerisine girmelidirler. Bu husustaki insiyatif iktidar partisinden gelmeli ve diğer siyasi partiler iyiniyet göstermelidirler.

Bütün vatandaş kitlesini derin bir acıya gark eden anarşik olaylarda canlarını kaybeden aziz yurttaşlarıma tanrıdan rahmet ve yakınlarına sabırlar diliyor bütün güçlüklere rağmen sorunların çözümleneceğine ve daha aydınlık günlerde kavuşacağınıza inanmanızı istiyorum.»

DSF'nin

(Baştarafı 1. Sayfa'da) nan haberde, Türk-İş'in «gizli rapor» hazırlayarak Başbakan Ecevit'i uyardığı, İngiliz, ABD ve Sovyet bandıralı 4 geminin silah ve malzeme yüklü olduğu halde, Prag'da alınan karar gereğince hareketsiz duruma getirildikleri öne sürülmüştü.

Güneş, Manisa olaylarının planlı olabileceğini belirtti

Ankara, (Politika) — İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş son günlerde meydana gelen olaylarla ilgili olarak dün Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk ile yaklaşık bir saat süren görüşme yaptı. Güneş Korutürk ile görüşmesinden sonra yaptığı açıklamada Manisa'da meydana gelen olayların planlı olabileceğini belirtti. Güneş, bazı siyasi parti temsilcileri ile görüşmeler yaptığını, öteki siyasi parti temsilcileri ile de görüşeceğini söyledi. Güneş Manisa'da 4 kişinin ölmesiyle sonuçlanan olaylarla ilgili olarak ellerinde önemli ipuçları bulunduğunu belirterek Ankara'da bir parti ve sendikaya bomba atıp ateş açanların kimliklerinin ve hangi örgüte bağlı olduklarının belirlendiğini bildirdi.

Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk dün saat 10.30'da İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneşi kabul etti. Güneş görüşmeden sonra Çankaya Köşkünden ayrılırken yaptığı konuşmada saldırılar karşısında devletin çok etkin önlem aldığının bilinmesini istedi. Şiddet olaylarını yaratanların bu işi ideoloji uğruna yapmış olmalarının mümkün olamayacağını belirten Güneş saldırganların birer cani, birer katil olduklarını söyledi. İçişleri Bakanı MHP'ye yapılan saldırıdan önce parti binasını korumakla görevli polislerin ellerindeki otomatik silahların alındığı yolundaki iddia üzerine görüşlerini soran bir gazeteciye şu yanıtı verdi:

«Mesele şudur: Birazı doğru birazı değil. Mustafa Kılıç'ın koruma görevlisinden otomatik silah alındıktan sonra koruma görevi yapan tüm polislerimizden bu tür silahları aldık. Ancak Kırıkkale dışında etkin silahlar verildi. MHP Genel Merkezini koruyanlara da bu tür silahlar verildi. Taktir edersiniz bu tür silahlar kişinin kendisine zimmetlenmektedir. Görevli yer değiştirdiği bir başka yerde görev verildiği zaman silahıyla birlikte gitmektedir. Maalesef olay günü MHP noktasında görev yapmakta olan kişi bu etkin silahı olan kişi değil, MKE silahı olan kişi orada görevlidir. Bunun kasıtlı olamayacağını bütün arkadaşlarım bilmelidirler.»

İçişleri Bakanı Türkiye'de yalnızca «milliyetçilere saldırıda bulunulduğu» yolundaki iddia konusundaki görüşünü soran bir gazeteciye böyle bir polemiğe girmek istemediğini söyledi. Son zamanlarda polis örgütünün çok yüksek bir başarıya ulaştığını öne süren Güneş «şimdiye kadar elde edilmemiş ölçüde örgütlerin beyinlerine inilmiştir. Umutsuzluğa kapılmış bazı örgütlerin çırpınışları olarak değerlendirebiliriz» şeklinde konuştu. İçişleri Bakanı saldırı olayına katılanların kimliklerinin, bombayı nereden sağladıklarının, olay gecesi nerede kaldıklarının ve hangi fraksiyona dahil olduklarının belirlendiğini öne sürerek şimdi nerede bulunduklarının da saptanmaya çalışıldığını sözlerine ekledi.

Manisa'da çıkarılan olaylarda dört kişinin aynı silahla vurulduğu yolundaki haberler üzerine sorulan bir soruya da Güneş şu karşılığı verdi:

«Labaratuvar çalışmaları devam ediyor. Manisa'daki olayları da çok iyi değerlendirmek lazım. Biliyorsunuz ilk günkü olay 15 dakika arayla iki kişinin öldürülmesi şeklinde oluşturulmuştur. MHP'nin il başkanı öldürülmüş, ardından CHP'li bir berber öldürülmüştür. Aradaki zaman 20 dakika değil, 15-17 dakika gibidir. İnsan mantığı bu kadar süre için de öc almaya karar vermek, silah sağlamak, hedef belirlemek, plan tesbit etmek ve yakalanmayacak mükemmellikte suçu işleme hızına sahip değildir. 15 dakikalık zaman buna yetmez. Öyleyse iki öldürme olayı da daha önce birlikte planlanıp peş peşe uygulanmış mıdır, bunu görüşmeliyiz.»

TÖB-DER Yöneticileri tehdit ediliyor

Ankara, (Politika) — TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu ile Ankara Şube Başkanı Tahsin Doğan dün birer açıklama yaparak öğretmenlere yönelik saldırılar karşısında ilgilileri ciddi bir tutum almaya çağırdılar. TÖB-DER Genel Başkanı Gazioğlu, mektup ve telefonlarla sürekli tehdit edildiklerini bildirerek, «Öğretmenlerin artık köşebaşlarında pusu kurularak, evleri basılarak alçakça katledilmeleri önlenmelidir» dedi.

TÖB-DER eski Genel Başkanlarından Ali Bozkurt ile TÖB-DER Ankara Şubesi eski Başkanı İlhan Akalın'a karşı girişilen saldırıyla ilgili olarak dün bir açıklama yapan Gazioğlu, gizli-açık saldırı odaklarının faaliyetlerine hız verdiklerini belirterek, son bir hafta içinde üç üyelerinin öldürüldüğünü bildirdi. Cinayet örgütlerinin kendilerini saklama gereğini bile duymadıklarını belirten Gazioğlu, Merkez Yürütme Kurulu üyelerinin sürekli tehdit edildiklerini söyledi. Karanlık güçlerin saldırılarından en fazla nasibini alanların TÖB-DER üyesi öğretmenler olduğunu belirten Gazioğlu, «Hiç değilse, özgürlüklerin en vazgeçilmezi olan, yaşam özgürlüğünün korunması görevi ciddiyetle yerine getirilmelidir» dedi.

GAZİOĞLU'NA GELEN MEKTUP

TÖB-DER Genel Başkanı dün yaptığı yazılı açıklamayla birlikte adına gelen ÜGD imzalı bir mektubun fotokopisini de gazetelere gönderdi.

Alpaslan Humeyni adıyla Kayseri'den gönderildiği belirtilen mektupta TÖB-DER'li öğretmenlerden mutlaka hesap sorulacağı öne sürülerek «Hesap sormak için geliyoruz» denilmektedir. POL-DER, DİSK ve yandaşlarının da saldırılardan nasiplerini mutlaka alacakları bildirilen mektupta küfürlere yer verilmekte, özetle şöyle denilmektedir:

«Hesap sormak için geliyoruz. 18 aydır milliyetçi ve ülkücülere yapılan insanlık dışı davranışlarınızın ve kötülüklerin hesabını görmeye geliyoruz.

Bu geliş diğer zamanlardakine asla benzemeyecek sanırım TÖB-DER mensubu komünistlerinizin kaçacak, sığınacak delik de bulamayacaklardır.

Ey komünist öğretmen müsvetteleri, şunu iyi bilin ki bu ülkücüler sağ oldukça komünizm Türkiye'ye mezar olacaktır.»

TÖB-DER ANKARA ŞUBESİ BAŞKANININ AÇIKLAMASI

TÖB-DER Ankara Şubesi Başkanı Tahsin Doğan da yaptığı açıklamada saldırılar karşısında üyelerinin meşru savunma durumuna terkedilmekte olduğunu belirterek baskı ve tehditlerin kendilerini faşizme karşı mücadeleden döndüremeyeceğini söyledi. Akalın ve Bozkurt'un planlı bir saldırıya uğradıklarını belirten Doğan aynı bölgedeki Kütahya Yurdu'nun faşist saldırıların üssü durumunda olduğunu bildirdi. Doğan başta mahalle muhtarı olmak üzere tüm mahalle halkının uyarılarına karşın Kütahya Yurdu'nun bir kez bile aranmadığını söyledi.

Öte yandan TÖB-DER Kastamonu Şubesinin dün yapılan genel kurulunda «Kastamonu öğretmeninin birliği» adıyla seçimlere katılan ilerici-demokrat öğretmenlerin listesi yönetime geldi.

Devrimci öğretmen, devrimci birlik, sağ sosyal demokratlar, maocular ve PİM yanlısı öğretmenlerin destegindeki liste 51 oy alırken «Kastamonu öğretmeninin birliği» listesi 97 oy aldı. Seçimler sonunda yönetim kurulu şu isimlerden oluştu: Hüseyin Arslan, Neşet Denemiş, Muzaffer Buyuran, Hüseyin Teroğlu, Önder Eser, genel kurulda genel merkez delegeleğine de Burhanettin Kethuda seçildi.

Denizcier

(Baştarafı 1. Sayfa'da) ve genel anlamdaki siyasi istikrara bağlı bulunduğu gerçeği de gözönünden uzak tutulmamalıdır. Dünyadaki saygınlık da, yurt içindeki huzur da geniş ölçüde siyasi partiler diyaloğuna ve asgari müştereklerde birleşme, espri ve anlayışına bağlıdır.»

Türk-İş Genel Başkanı Denizcier, Türkiye'de karma ekonomi kuralları içinde kamu yönetimini ağırlıklı kılarak hızlı bir kalkınmanın gerçekleştirilebileceğini belirterek bu konudaki fedakârlıklara çok varlıklılardan başlamak üzere tüm fertlerin içtenlikle rıza göstermeleri gerektiğini söyledi.

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

- Sahibi: Politika Basım ve Yayım A.Ş. adına ... ... KEMAL TÜRKLER
- Yazıişleri Müdürü: ... ... Tomer KAYAŞ
- İstanbul: Yerebatan Cad. Taşsavaklar Sok. No: 5 Cağaloğlu Tel.: 27 77 12 - 27 69 09 - Teleks: 23 290
- Ankara: İzmir Cad. No: 20/27, Kat: 7 Kızılay Telefon: 18 79 59 - 17 65 36 — Teleks: 42 486 - 42 879
- İzmir: Cumhuriyet Bul. Aslan Kapanı İş H. K.:5 No: 510 Konak Telefon: 13 69 61
- Dizgi: ... ... Politika Tipo Tesisleri
- Baskı: ... ... Cumhuriyet Matbaacılık ve Gazetecilik T.A.Ş.,
- Dağıtım: ... ... Hürriyet Holding A.Ş.
- İLAN KOŞULLARI: 2-3-7. sayfalar (sütun /cm): 300 TL. - 4-6. sayfalar (sütun/cm): 250 TL. - 8. sayfa (sütun/cm): 700 TL. Yayın ilanları (tek sütun, 5 cm): 250 TL. - Ölüm, Teşekkür, Nişan, Doğum vb. (tek sütun, 5 cm): 500 TL.
- ABONE KOŞULLARI: 3 Aylık: 450 TL., 6 Aylık: 900 TL., 1 Yıllık: 1800 TL. Avrupa ülkeleri: 1 Yıllık: 200 DM., 6 Aylık: 100 DM. Diğer ülkeler için 1 Yıllık: 120 dolar.

SAKARYA CEZAEVİNDE 110 MAHKUM OLAYIN AYDINLATILMASINI İSTİYOR

İntihar ettiği söylenen mahkûmun öldürüldüğü öne sürüldü

● İlker Satır'ın "zimmetine para geçirdiği" için intihar ettiği iddiasının gerçek dışı olduğu belirtiliyor

Sakarya (Politika) — Sakarya Kapalı Cezaevi'nde bulunan 110 tutuklu ve hükümlünün imzaladığı bir dilekçe ile Adalet Bakanlığı'na başvuruldu ve bir süre önce «intihar ettiği» bildirilen İlker Satır adlı hükümlüyle ilgili soruşturmanın derinleştirilmesi istendi.

Gazetelerde «bir mahkum cezaevinde intihar etti» başlığı altında çıkan haberin gerçeği yansıtmadığını belirten Sakarya Kapalı Cezaevi tutuklu ve hükümlüleri, olayın bir intihar olmadığını ve cezaevi müdürü ile «karanlık ilişkiler» içinde olan hükümlü İlker Ateş'in öldürülmüş olabileceğini ileri sürdüler.

110 imzalı dilekçe ile Adalet Bakanlığına başvuran mahkumların açıklamasında, İlker Satır adlı hükümlünün bir yıldan bu yana cezaevinde mutemetlik işleri yaptığı belirtiliyor. Aynı kaynaktan verilen bilgilere göre, halen Sakarya Kapalı Cezaevi Müdürlüğünü yapmakta olan Hikmet Bulut'un işe başladığı 1 Eylül 1979 gününden sonra, İlker Satır cezaevinde özel bir konum elde etti. Cezaevinde mutemetlik işlerinin yanısıra bazı idari personele «borç» adı altında paralar vererek çıkar sağladığı da ileri sürülen İlker Satır, resmi açıklamaya göre 16 Haziran günü saat 21.30'da 3. koğuşun penceresinden atlayıp intihar etti.

Mahkumlar bunun olanaksızlığında ısrar ederek «Koğuş pencereleri demir parmaklıklıdır ve atlanması olası değildir» dediler.

İlker Satır'ın zimmetine para geçirdiği için intihar ettiği söylentisini de «asılsız» olarak niteleyen Sakarya Cezaevi hükümlü ve tutukluları bu konuda şöyle konuştular:

«Bu kişinin «zimmete» para geçirmesi yasal olarak sözkonusu olmayıp, mutemed hizmeti için, resmi memur vardır. Sadece yardımcı fonksiyonu mevcuttur.

Bu kişinin 70 bin lirayı zimmetine geçirmesi, olay gününden üç gün önce ortaya çıkmıştır. Bu durumda bir mahkumun gece 21.30'da koğuşundan alınması, tamamen bir senaryo sonucudur. Bu saatte tüm koğuş kapıları kilitli olup, gece nöbetçisi gardiyanlar görevdedir. İdari binada hiç kimse bulunmamaktadır. Eğer olay gündüz olsaydı, intiharı engelleyecek pek çok kişi bulunacaktı.

Gece koğuşa gelen müdür Hikmet Bulut, İlker Satır'ı hücreye almaya geldiğini söylemiştir. Kendisi geçici görevle İzmit'e gitmiş ve Sakarya Cezaevinde henüz kesin olarak göreve başlamamıştır. Böylece, yetkisi olmamasına rağmen ve cezaevi savcısının izinde olmasından yararlanarak, bazı suistimal ve yolsuzlukları çok iyi bilen İlker Satır'a intiharı tek yol gösterecek bir ortam yaratmıştır.

Başta Müdür Hikmet Bulut ve «Müdürün Gardiyanları» olarak bilinen Veysi Ayhan, Cemal Erden, Hakkı Aynak, Selahattin Sönmez ve Ömer Han'ın, İlker Satır'la pekçok «işler» yaptıkları bilinmektedir. Bu işlerin içinde, cezaevinde esrar sattırmaktan, para ile mahkûmlara «olanak» sağlamaya kadar, her türlü yolsuzluk vardır. Zaten meydana gelen 70 bin lira açık, sadece tespit edilebilen olup, toplam 200 bin lira civarında olduğu sanılmaktadır. Bu paranın az bir kısmı İlker Satır tarafından kullanılmış olup, geri kalanının müdür ve gardiyanlarınca kullanıldığı, nitekim esrar satışının ilk parasının bu yolla bulunduğu söylenmektedir.»

Sakarya Kapalı Cezaevi'ndeki hükümlü ve tutukluların açıklamasında daha sonra Müdür Hikmet Bulut'un özellikle cezaevindeki siyasi tutuklulara işkence yapmakla ünlü olduğu kaydedildi

TBMM bugün resmen tatile başlıyor

Ankara, (A.A.) — Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Genel Kurulları bugünden itibaren resmen tatile girecek. Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi, 14 Ekim'de yapılacak senato üçte bir yenileme ve beş ilde ölüm nedeniyle boşalan milletvekilliği seçimlerinin kesin sonuçlarının belirlenmesinden sonraki beşinci gün ayrı ayrı toplanacak.

Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Genel Kurulları son birleşimlerini 28 Haziran 1979 günü yaptılar.

TBMM'nin geçen kasım ayında başlayıp, dün sona eren ikinci yasama yılında 79 yasa çıkarıldı. Çıkarılan önemli yasalar arasında Dördüncü Beş Yıllık Plan, 1979 Bütçe Yasası, Madenlerin Devlet Eliyle İşletilmesini öngören yasa, Yetki Yasası, Tamgün Yasası, Seçim Yasalarında değişiklik yapan yasa, Ziraat Bankası Yasasında değişiklik yapan yasa, Türk Ceza Yasasında değişiklikler getirerek, anarşiyi önlemeye yönelik önlemler getiren yasa, memurlara bazı yeni haklar getiren yasalar, Bağ-Kur Yasası, Organ ve Doku Nakil Yasası, çeşitli uluslararası anlaşmaların onaylanmasının uygun bulunmasına ilişkin yasalar ve Belediye Gelirleri Yasası (yasa Cumhurbaşkanı tarafından yeniden görüşülmek üzere geri gönderildi) ile Uyuşmazlık Mahkemesi kurulmasını öngören yasa bulunuyor.

Bu yasama yılında çıkarılamayan önemli bazı yasa tasarı ve önerileri arasında ise, Vergi Yasa Tasarısı, Bedelli Askerlik Yasa Tasarısı, Silahlı Kuvvetler Personelinin bir üst dereceye yükseltilmesini öngören yasa tasarısı, Kira Yasa Tasarısı, Üniversiteler Yasa Tasarısı.

16 Mart katliamının elebaşılarından

Komando Akyüz hâlâ bulunamadı

Gebze (Politika) — Maden - İş'in Gebze'deki 25. Bölge Temsilciliği 16 Mart 1978'de 8 gencin ölümüyle sonuçlanan üniversite katliamında başrolü oynayan Hamit Akyüz adlı komandonun Malatya'nın bir ilçesinde saklandığı söylentilerinin yayıldığını, hükümetin bu konuya gereken ilgiyi göstermesini istedi.

16 Mart katliamıyla ilgili olarak Gebze'nin Darıca ilçesinde yakalanan Hamit Akyüz'ün önce İstanbul'a sevkedildiğini, ancak katliamla ilgili bir delil bulunamadığı için tekrar Gebze'ye gönderildiğini belirten Gebze'deki Maden - İş 25. Bölge Temsilciliği, Akyüz'ün ruhsatsız tabanca taşımaktan 1 yıl hapse mahkûm olduğu halde ceza hükmünün verildiği gün tahliye edildiğini açıkladı. Gebze'deki Maden - İş 25. Bölge Temsilciliği'nin açıklamasında daha sonra şöyle denildi:

«Hükümlü faşist militan Hamit Akyüz, hükümle birlikte tahliye edildikten sonra «Ben kendim için özel af çıkartacağım. Hapis yatmayacağım» demiştir. Özel affı nereden çıkartacağı anlaşılamayan hükümlü Hamit Akyüz bir yıldan beri kayıptır. Söylentilere göre Malatya'nın bir ilçesinde saklanan hükümlü CHP ağırlıklı hükümetin düşmesini ve üçüncü MC'nin kurulmasını beklemektedir. İdam mangası komutanı faşist Hamit Akyüz'ün ele geçirildikten sonra iyi hal gösteren bir tutuklu imiş gibi hükümle birlikte tahliye edilmesi ve sonra da kayıplara karışması ve bütün aramalara karşın (!) bulunamaması ilginçtir. Terörün tırmanmasından yakınan CHP ağırlıklı hükümet bu konuya gereken ilgiyi göstermelidir.»

Hadımköy halkı, fren istasyonlarının iptal edilmemesini istiyor

İstanbul, (Politika) — Çatalca ilçesine bağlı Hadımköy bucağı sakinleri, demiryolu güzergâhının değiştirilmek istendiğini ve sanayileşmekte olan bölgelerinin bu durumdan zarar göreceğini belirttiler. Hadımköy bucağı sakinleri, 547 imzalı bir dilekçe ile Ecevit'e, Ulaştırma Bakanlığına, Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğüne başvurdular.

547 kişi adına Burhan Denizer imzasıyla yetkililere gönderilen dilekçede şöyle deniliyor:

«Mazisi Ulusal Kurtuluş Savaşları öncesine dayanan uluslararası demiryolu güzergâhı büyük masraflar edilerek yolun üç, beş km. kısaltılması için başka yere nakledilmektedir. Bu uygulamaya Hadımköy'ün konumuna bakılmaksızın ve ihtiyaçları düşünülmeksizin girişilmektedir.

Hadımköy sanayileşmekte olan bir yerdir (Örneğin: Granül fabrikasında şu anda 100 kişi çalışmaktadır. Bir seneye kadar kapasitesi 600 işçiye çıkartılacaktır, bir cam fabrikası vardır ve bu da aynı şekildedir. Yine bir tekstil fabrikası vardır ve Temmuz 1979 da 600 işçiyle tam kapasitede faaliyete geçecektir).

Civar köylerde (S. Bosna, Yassıören, Tosunköy, Balaban, Deliklikaya, Ömerli) genellikle bu yoldan yararlanmaktadırlar, bunun yanında yöremizde yeni yeni fabrikalar olaşacaktır.

SSK doktorları Sağlık Bakanlığına bağlı kurumlarda çalışamayacak

Ankara (AA) — Sosyal Güvenlik Bakanı Salih Yıldız, Tamgün Yasası nedeniyle bazı doktorların Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık kuruluşlarından ayrılarak Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na bağlı sağlık tesislerine geçecekleri yolundaki söylentiler üzerine dün bir açıklama yaptı. Salih Yıldız, açıklamasında, konuyla ilgili olarak Sağlık Bakanı Mete Tan ile de görüştüğünü ve görüşbirliğine vardıklarını söyledi. «Bir sağlık kurumundan ayrılacak doktorun diğer bir kuruma geçmesi halinde Tamgün Yasası büyük yara alacaktır» dedi.

KIBRIS'TAKİ GELİŞMELER BAŞKENT ÇEVRELERİNDE KUŞKU İLE İZLENİYOR

Ankara (ANKA) — Kıbrıs'taki son gelişmeler başkentin siyasal ve diplomatik çevrelerinde ilgi ile izlenirken, Milli Savunma eski Bakanı, CHP Bursa Milletvekili Hasan Esat Işık «İki bölgeli federatif sistem benimsenmeden masaya oturmanın anlamı yoktur» dedi.

Özellikle Rum gazetelerinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'ın Türkiye'yi tuttuğunu belirten yazılar yayınlanmasına dikkati çeken siyasal gözlemciler, bu yazıları Rumların eski bir taktiği olarak değerlendirmekte ve gelişmelerden kuşku duyduklarını öne sürüyorlar.

CHP Bursa Milletvekili ve eski Savunma ve Dışişleri Bakanı Hasan Esat Işık ANKA ajansının «Kıbrıs görüşmelerinde ilginç gelişmeler dikkati çekiyor, bunları nasıl değerlendiriyorsunuz?» sorusunu şöyle yanıtladı:

«Kıbrıs Rum yöneticilerinin son açıklamaları ikili görüşmelere bağlanan umutları kuvvetlendirici yönde değildir.

Artık bugünkü aşamada Kıbrıs için iki bölgeli bir devlet şekline karşı çıkılacağı ilan edilerek masaya oturmanın pek anlamı yoktur. Rum yöneticiler bunu takdir edemeseler bile Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri herhalde takdir etmetedir ve Türk toplumu yöneticilerinden bu konuda herhangi bir özveri isteyecek değildir.»

ÖZETLE

İmar Bakanlığında yeni atamalar yapıldı

ANKARA — İmar ve İskân Bakanlığı'nda boş bulunan bazı kadrolara atamalar yapıldı. Resmi Gazete'nin dünkü sayısında yayınlanan karara göre, Mesken Genel Müdürlüğü Başyardımcılığına Mustafa Aktürk, Afet İşleri Genel Müdür Başyardımcılığına Zeynel Abidin Subaşı, Afet İşleri Genel Müdürlüğü Yapım Dairesi Başkanlığına Yücel Aksan, Afet İşleri Genel Müdürlüğü Yapım Dairesi Başkan Yardımcılığına Şakir Yumuk atandı.

Atatürk Eğitim Enstitüsü öğretime başladı

İSTANBUL (AA) — Atatürk Eğitim Enstitüsünde 1978-1979 öğrenim yılı dün başladı. 10 Ağustos tarihine değin sürecek olan birinci yarı yıl eğitiminden sonra kış dönemi sınavları yapılacak. 27 Ağustos - 5 Ekim tarihleri arasında tamamlanacak ikinci yarı yıl eğitiminden sonra 15 Ekim - 26 Ekim tarihleri arasında yaz dönemi sınavları, 12-24 Kasım tarihleri arasında ise güz dönemi sınavları yapılacak. Atatürk Eğitim Enstitüsü'nde dün sabah düzenlenen törenle 1978-1979 öğrenim yılına başlandığını belirten Enstitü yetkilileri kimlik kartlarının dağıtılmasından sonra derslere girildiğini bildirdiler.

Foça açıklarında bir motor battı

İZMİR — İzmir'in Foça kazası açıklarında şiddetli lodosa kapılan balıkçı motoru battı. Teknede bulunan 13 kişiden ikisi boğularak öldü. A.A. muhabirinin edindiği bilgiye göre önceki gün meydana gelen deniz kazasında, olaya küçük bir tekneye fazla miktarda insan doldurmak ve şiddetli lodos neden oldu. Foça Savcılığından alınan bilgiye göre ölenlerin kimlikleri şöyle: Nevzat Kızılkayan, soyadı tesbit edilemeyen Nurten adındaki bir kadın.

Kütahya Dumlupınar Fuarı açıldı

KÜTAHYA — 5. Kütahya Dumlupınar Fuarı törenle açıldı. Kütahya Belediye Başkanı Erdoğan Yavuzlar, Dumlupınar Fuarı'nın çevrenin ekonomik, kültürel ve turizm hayatına büyük katkılar sağladığını belirterek, fuar sayesinde dünyaca ünlü Kütahya çiniciliğinin modern teknolojiye göre geliştirilerek daha yaygın bir biçimde tanıtılacağını söyledi. Yavuzlar, fuarın 20 gün süreyle açık kalacağını sözlerine ekledi. Fuara bu yıl 20 resmi, 10 özel kuruluş ve 70 firma katılıyor.

Bornova Halkevi şubesi açıldı

İZMİR — Bornova Halkevi düzenlenen bir törenle açıldı. Törende Bornova CHP İlçe Başkanı ve Bornova Belediye Başkanı birer konuşma yaptılar.

Kamu kesimi kredileri 200 milyar lirayı aştı

Ankara (ANKA) — Merkez Bankası'nın 22 Haziran günlü haftalık durumuna göre, kamu kesimine açılan krediler 200 milyar lirayı aştı. Merkez Bankası verileri ile yapılan hesaplamalar 15 Haziran'da 198 milyar lira düzeyinde olan kamu kesimi kredilerinin 22 Haziran'a kadar 3.5 milyar lira artarak 201 milyar 198 milyon liraya ulaştığını gösterdi.

Kısa adı IMF olan Uluslararası Para Fonu'nun «kamu kredileri» tanımına göre yapılan hesaplamalar ise bu kesime açılan kredilerin 66 milyar lira daha fazla yani 267 milyar lira olduğunu ortaya koydu.

Öte yandan, Merkez Bankası'nın döviz mevcutları, ithalat transferlerindeki artıştan etkilenerek, 331.8 milyon dolar düzeyine indi. Merkez Bankası'nın 15 Haziran günlü verilerine göre, dövizlerde 18 milyon dolarlık azalma sözkonusu.

Bu arada, piyasadaki kağıt para miktarında yıl başından bu yana gözlenen artış eğilimi, yerini azalmaya bıraktı. 15-22 Haziran tarihleri arasındaki hafta içinde 655.6 milyon liralık azalma kaydeden emisyon hacminin, böylece yılbaşını izleyen ilk 25 haftalık dönemde gösetrdiği artış 20 milyar liranın altına düştü.

Haziran ayının üçüncü haftasında kamu kesimine açılan kredilerdeki artışın yanısıra, bankalar kesimi kredilerinde de 693 milyon liralık bir çoğalma gözlenmiş, buna karşılık tarım kooperatifleri kredileri 2,8 milyar liralık bir gerileme kaydetti.

Banka kredilerinde sağlanan artışla, bu kalem 46 milyar 891 milyon liraya çıktı. Çoğalmanın en büyük bölümünü 414 milyon lira ile orta vadeli sınai krediler oluşturuyor.

Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri'nin Merkez Bankası kaynağından kullanım yaptıkları destekleme ve üreticiyi güçlendirme kredilerini toplam 1 milyar 493 milyon azalma sonucunda, birlik kredileri 22 Haziran'da 12 milyar 630 milyon liraya düştü. Tarım kredi kooperatifleri kredilerinde gözlenen gerileme ise 1 milyar 318 milyon lira. Böylece, Haziran'ın ilk yarısı sonunda 7 milyar 251 milyon lira düzeyinde olan tarım kredi kooperatifleri kredileri 22 Haziran'da 5 milyar 933 milyon liraya indi.

TRT TV — Program-Haber-Eleştiri

Bugünkü Proğram

19.00 Haberler

19.05 Flandernlerin Köpeği

Çizgi dizi filmin bugün yayınlanacak 36. bölümünde Aroa, eve hasta dönmüştür. Doktor, ona köy havasının iyi geleceğini söyler. George, Nero'ya, Aroa'nın durumunun umutsuz olduğunu söyleyerek onu üzer, istemeden. Nero, ateşinin düşmesi için Aroa'ya dedesinin şifalı otlarından götürür. Ama bay Hans bunları vermesine izin vermez. Doktor, Aroa'ya en iyi ilacın Nero'nun dostluğu olduğunu anlamıştır.

19.30 Çevre Korunması

Dizinin bugün yayınlanacak ilk bölümü, HASTA BALTIK DENİZİ adını taşıyor. Doğa sürekli olarak zehirleniyor. Ekolojik denge bozuluyor. «Teknik ilerleme yanlısı» insanların yarattıkları artıklarla çevre boğuluyor. Bu dizinin ilk bölümünü oluşturan görüntülere, çevre kirliliği konusunda belirgin bir örnek durumuna gelmiş olan Baltık Denizi'nde rastlanmıştır.

19.45 Merhaba

Yeni yayınlanmaya başlayan programın bugün ilk bölümünde Yol Su ve Elektrik çalışmaları ve Karadenizli ozan Ahmet Güngür'den bir deyiş, köy avukatı adlı kısa bir oyun yer alıyor.

20.30 Haberler

21.15 Türk Sanat Müziği

İstanbul Televizyonunca hazırlanan bugünkü Türk Sanat Müziği programında sanatçı İNCİ ÇAYIRLI izlenecek.

21.35 Televizyonda Türk Sineması

Programda yönetmenliğini Muzaffer Arslan'ın yaptığı ve başrollerini Altan Karındaş, Suavi Tedü ve Reşit Gürzap'ın paylaştıkları ANASI GİBİ adlı film yayınlanacak.

23.00 Haberler

Sümeyra neden ekranlara gelmiyor?

«Geçenlerde verdiğiniz bir haberden sonra size sormayı düşündüm. Diyorsunuz ki, tek şarkıyı koltuğuna alan her hafif müzik sanatçısı ekrana çıkıyor. Sonunda bunun denetlenmesine başlanmış. Öte yandan, yıllarca konservatuar eğitiminden geçmiş, kendine özgü bir yorum getiren, dış ülkelerden ve tüm demokratik örgüt toplantılarına çağrılan, bu yıl Atatürk Kültür Merkezi'nde son derece başarılı konserini izlediğimiz bir sanatçı, Sümeyra, nedense bir türlü ekranlara gelemedi. Bu nasıl bir denetim? Sanatçıya böyle mi sahip çıkılır? Bu konudaki düşüncelerimi sizin kanalınızla duyurmayı düşündüm.

Umuyorum ki, gerçek değerdeki sanatçılarımıza sahip çıkmayı yakın günlerde başarabileceğiz.»

UMUT AKER
NİŞANTAŞI

● Sümeyra

Bir televizyon izleyicisi olarak okurumuzun bu düşüncesine katılıyoruz. Üstelik, hafif müzik dalındaki denetimin çok yetersiz oluşunun nedenini, bazı sanatçıların dinlenmeyecek detone seslerle ve hiçbir estetik özelliği olmayan hareketlerle ekrana çıkarılıp gençlerimize kötü örnek olmalarına karşılık toplumuna ve sanatına saygılı, gerçek müzik eğitiminden geçmiş Sümeyra'nın neden ekranlara getirilmediğini biz de anlayamıyoruz. Nedenini kimden sormalı acaba?

İZLEYİCİLERDEN GELENLER

Televizyon Türkiye'ye sinir hastalıklarını çoğaltmak için mi geldi, diye sorsam beni kınar mısınız? Özellikle «Haber» saatleri evde gerilim doruk noktasına varıyor. Tüm politikacıların laf ebeliği yaptıklarını, bizlerden gerçeği gizlemek için ne dolaplar çevirdiklerini biliyoruz da, gelin bunları evin yaşlılarına anlatın.

Demirel çıkınca ekranı kırmaya kalkışanından tutun da, bir karamsarlık için de sürüp giden tartışmalara varana dek birbirine giriyor ev halkı. Bu olayların altında dönen dolapları anlatmaya ve anlamaya istediğiniz kadar çabalayın, sinirler gerçekten bozuluyor ve zaten yokluklar içinde harap olan gün, bir de böylesi gerilimlerle zehir oluyor.

Bir «kampanya» açsak ve «politikacıların televizyonda konuşmalarının yasaklanmasını» istesek, sanırım hele görüntü olarak hiç de içaçıcı olmayan bu kişileri izlememek için büyük küçük herkes katılacaktır bu öneriye.

TÜLAY SEREL
KADIKÖY

RADYODAN SEÇMELER

TRT - 1	TRT - 2	TRT - 3
06.02 Günaydın	08.02 Gün Başlıyor	10.30 Ülkeler ve Müzikleri
09.20 Dilden Dile	10.30 Kadın Sanatçılarımız	17.06 Gençler İçin
10.01 Arkası Yarın	12.00 Dünya Folklorundan	20.00 Müzik Sözlüğü
13.00 Haberler	12.45 Bir Pınar ki	21.00 Solodan Orkestraya
18.01 Çocuk Bahçesi	13.30 Olayların İçinden	
20.10 Köy Dağarcığı	16.20 Arkası Yarın	
21.30 Stüdyo Sizin	21.00 Sanat Olayları	
23.00 Haberler		